

Bijlagen

Onderzoeksverslag Mètdreeien

Bijlagen

Inhoudsopgave.....	2
<i>Bijlage 1: Samenvattingsnota's gemeente Assen.....</i>	<i>3</i>
- 1.1 Kadernota jeugdbeleid van de gemeente Assen	
- 1.2 Uitvoeringsprogramma Integraal jeugdbeleid gemeente Assen	
- 1.3 Maatschappelijke ontwikkelingen	
- 1.4 Nota: Mensen maken de stad	
- 1.5 Nota: Meedoen Mogelijk Maken	
- 1.6 Nota: Meedoen en meetellen	
- 1.7 Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016	
- 1.8 Nota: sportaccommodaties Assen 2008-2025	
- 1.9 Nota: Cultuurbeleid	
- 1.10 Nota: Evenementen beleid	
- 1.11 Subsidie Mogelijkheden	
<i>Bijlage 2 Uitgebreid overzicht van doelen en activiteiten in gemeente Assen op het gebied van jongerenparticipatie.....</i>	<i>15</i>
<i>Bijlage 3 Uitwerkingen lijntjes leggen sociale kaart.....</i>	<i>19</i>
<i>Bijlage 4 Visies en beleid op zorginstellingen in woonwijken.....</i>	<i>22</i>
- 4.1 Wat is de visie van de overheid op zorginstellingen in woonwijken	
- 4.2 Het beleid van de overheid op zorginstellingen in woonwijken	
- 4.3 De visie van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken	
- 4.4 Het beleid van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken	
- 4.5 Het beleid van de gemeente Assen op het gebied van jeugd(participatie)	
- 4.6 De visie van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken	
- 4.7 Het beleid van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken	
- 4.8 Ervaringen binnen de stichting m.b.t. participeren van jongeren van behandelgroepen in woonwijken	
- 4.9 Conclusie	
<i>Bijlage 5 Enquêtes.....</i>	<i>36</i>

Bijlage 1 Samenvatting nota's gemeente Assen

1.1 Kadernota jeugdbeleid van de gemeente Assen¹

In de nota worden de hoofdlijnen beschreven van het jeugdbeleid en de visie daarop voor de komende jaren voor de gemeente Assen. Er wordt hierin niet ingegaan op de concrete uitvoering, of de projecten en maatregelen die nodig zijn om dit te bereiken. Deze zaken zullen worden beschreven in het uitvoeringsprogramma. In deze nota worden de kaders weergegeven waarbinnen het integrale jeugdbeleid vorm krijgt. De missie van de gemeente Assen die naar voren komt, is: 'Een belangrijke bijdrage leveren aan het opgroeien van jongeren tot volwassenen die zelfstandig, gelijkwaardig en actief deelnemen aan de maatschappij'. De missie geeft richting aan de ambities en doelstellingen op de verschillende terreinen.'

In de nota zijn maatschappelijke onderwerpen waar de gemeente zich op richt en mee bezig houdt verdeeld in 5 pijlers, al deze pijlers gaan in op maatschappelijke participatie. Twee van de onderwerpen zijn voor het onderzoek van mogelijk belang. Pijler 2; Gezond opgroeien en pijler 5; Vrije tijd.

Een van de prioriteiten om ambities en doelstellingen te halen is: 'voorzieningen voor jeugdigen zijn laagdrempelig toegankelijk'. Deze prioriteit sluit goed aan bij ons onderzoek. Hoe meer laagdrempelig de voorzieningen zijn hoe sneller ook de jongeren van de behandelgroep gebruik zullen maken van de voorzieningen.

In de nota loopt als een rode draad door alle pijlers heen het onderwerp jeugdparticipatie. In de nota wordt hier het volgende onder verstaan:

- Maatschappelijke participatie, ofwel de deelname van de jeugd aan de activiteiten in de eigen leefomgeving.
- Politieke participatie, ofwel inspraak en meepraten over het beleid.

Dat de gemeente de maatschappelijke participatie zo hoog in het vaandel heeft staan, kan voor ons onderzoek van belang zijn. Dit wekt namelijk de verwachting dat er wellicht subsidies of speciale activiteiten beschikbaar zijn voor de doelgroepen die moeilijker participeren in de maatschappij. "Het college heeft als motto in zijn programma opgenomen: 'Mensen maken de stad en de stad is er voor de mensen'." Het accent van de inzet van dit college ligt vooral op het realiseren van zijn doelstelling om meer mensen aan de activiteiten in de stad te laten deelnemen. De gemeente Assen zet zich op dit punt meer specifiek in voor de jeugd van Assen

Gezond opgroeien

Een van de doelen:

"Alle jeugdigen kunnen in hun buurt deelnemen aan activiteiten in het onderwijs, zorg en welzijn met thema's om een gezonde leefstijl te bevorderen."

Een voorstel is om de maatschappelijke functie van sportverenigingen te versterken. Er wordt gewerkt aan de laagdrempeligheid ervan. Dit wil men onder andere bereiken door de scholen te betrekken, want ook van de scholen tegenwoordig verwacht; "dat ze niet alleen onderwijs geven, maar ook dat ze een bijdrage leveren aan zaken zoals burgerschapsvorming, vergroting van sociale cohesie, activering en bevordering van integratie."

Vanuit de overheid is er ook meer aandacht en zorg voor het jeugdbeleid. De verantwoordelijkheden op het gebied van jeugdbeleid zijn vastgesteld in de Wmo. Er zijn vanuit de

¹ 'Kansrijk opgroeien in Assen' 'Jongeren in Assen groeien op tot volwassenen die zelfstandig, gelijkwaardig en actief deelnemen aan de maatschappij.' Kadernota integraal jeugdbeleid Assen 2009-2012

overheid middelen beschikbaar gesteld voor het instellen van combinatiefuncties. Deze zullen in de sportnota ook naar voren komen. Deze mensen zullen eveneens ervoor zorgen dat de weg naar een sportvereniging en het bewegen laagdrempelig is. Deze functies zullen ook verbanden leggen tussen onderwijs, cultuur en sport en dit gebeuren aansturen.

Vrije tijd

Voor de gemeente gaat vrije tijd over de deelname van jongeren aan activiteiten in de stad Assen. Het overgrote deel van de jonge jeugd is lid van een sportvereniging. De deelname blijkt af te nemen op het moment dat de jongeren naar de middelbare school gaan. Voor de jeugd ouder dan 12 jaar zijn er minder voorzieningen aanwezig, terwijl er voor de kinderen genoeg is.

In 2004 werd er door Stade, een adviesbureau, onderzoek gedaan. Hierin kwam naar voren dat de jongeren tussen de 14 en 20 jaar het activiteitenaanbod in Assen voor hen te beperkt vinden. Er is aan de hand daarvan een jongerencentrum geopend en de formatieplaatsen jongerenwerk zijn verhoogd tot vier. Zo kunnen er meer georganiseerde activiteiten geregeld worden en is er meer begeleiding voor jongeren die zelf iets willen organiseren.

In de nota wordt bij de ambities en doelstellingen uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de jeugdigen (voor zover mogelijk) en hun ouders en verzorgers. De gemeente ondersteunt en faciliteert, waar nodig.

De gemeente besteedt vooral extra aandacht en zorg aan de groep jeugdigen met een licht verstandelijke handicap en/of gedragsproblemen en de zwerfjongeren. Er is bij het verschijnen van deze kadernota een actieplan voor de licht verstandelijk gehandicapten in aanmaak en deze zal te zijner tijd opgestuurd worden naar de gemeenteraad.

1.2 Uitvoeringsprogramma Integraal jeugdbeleid gemeente Assen 2009 / 2010²

In het uitvoeringsprogramma staat een overzicht van het beleid en de instrumenten die direct voortkomen uit de ambities en doelen van het integrale jeugdbeleid. Hierin zijn een aantal schema's te vinden die concrete plannen laten zien op het gebied van jeugdparticipatie en hoe dit te optimaliseren.

De gemeente verstaat onder jeugdparticipatie een actieve inbreng van de jongeren bij de ontwikkeling en de uitvoering van het opgestelde beleid. Hiermee vergroot de gemeente Assen voor onder andere jongeren, de mogelijkheid om invloed te hebben op eigen leefomgeving. De gemeente heeft een jongerendenktank opgezet, een duidelijk voorbeeld van een mogelijkheid tot invloed uitoefenen.

Bij een groot aantal van de pijlers uit het jeugdparticipatie beleid ligt het primaat bij andere beleidsvelden zoals onderwijs, arbeid en sport. Dit betekent dat het integrale jeugdbeleid hierin niet direct verantwoordelijk is voor de beleidsontwikkeling. Het team Welzijn & Zorg heeft een coördinerende rol voor het integrale jeugdbeleid. Deze coördinatie richt zich vooral op de communicatie en afstemming tussen beleidsmedewerkers en tussen beleid en (interne)uitvoering.

Van twee pijlers die het meest van toepassing zijn op het onderzoekproject zullen we bespreken wat er in het uitvoeringsprogramma Integraal Jeugdbeleid over gezegd wordt.

Gezond opgroeien, pijler 2.

Ambitie: *"Asser jeugdigen kunnen in evenwicht opgroeien."*

² 'Kansrijk opgroeien in Assen' Uitvoeringsprogramma Integraal jeugdbeleid gemeente Assen 2009 / 2010

In deze pijler gaat het met name over de jeugdgezondheidszorg en preventie centraal. Deze pijler gaat met name over de opvoedingsondersteuning en zorgafstemming.

Vrije tijd, pijler 5

Ambitie: *“De ontplooiingskansen voor de Assense jeugd in de vrije tijd zijn optimaal.”*

Vrije tijd is de tijd na school, de weekenden en de vakanties. Alle kinderen en jongeren vullen dat op hun eigen manier in naar hun eigen wensen en mogelijkheden. Ook leeftijdsfase bepaalt een groot deel van de invulling van de vrije tijdsbesteding. Naast het vrij spelen binnen of buiten, brengt een groot deel van de jeugdigen zijn vrije tijd door bij organisaties die sport-, spel-, sociaal-culturele, recreatieve en muzikale activiteiten aanbieden. Het is waardevol als kinderen en jongeren zich hierbij volledig kunnen ontplooiën. Om dit te kunnen, moeten ze weten wat er is, wat ze kunnen en wat ze leuk vinden. De gemeente Assen stimuleert daarom een breed aanbod van activiteiten en faciliteiten op het gebied van sport, cultuur, verenigingsleven en vrije tijd dat aansluit bij de behoefte van de jeugd.

1.3 Maatschappelijke ontwikkelingen³

In de gemeente Assen is zorg de grootste werkgever. “Van de werkende Assenaren werkt 25% in de zorg.” Deze omvang van de zorg wijst er op dat er in Assen veel hulpvragende mensen wonen. Dit kan zijn een (verstandelijke) beperking, chronisch ziekten, enz. Deze groepen mensen hebben vaak ondersteuning nodig om mee te kunnen doen aan sport en bewegen.

De bevolking van Assen groeit ook sterk. Dit heeft invloed op de ruimte en het gebruik ervan en de voorzieningen die er zijn of er juist niet zijn.

De ontwikkelingen in Nederland zelf zijn individualisme en de opkomst van ICT. Deze twee fenomenen hebben een negatieve invloed op het participeren aan sportverenigingen. Wel is sport een groot ding, men sport meer dan ooit in Nederland. Dit komt doordat men zich zeer bewust bezig is met gezondheid en omdat mensen er de financiële mogelijkheden toe hebben zich daar mee bezig te houden.

1.4 Nota: Mensen maken de stad⁴

De gemeente Assen wil bij zoveel mogelijk gebieden de inwoners betrekken bij het opstellen en uitvoeren van het beleid. Al verschillende bestuurperiodes wordt dit nagestreefd, bijvoorbeeld via de sociale vernieuwingsimpuls, het wijkbeleid of het stadsdebat ‘Assen Koerst’. Het huidige college van bestuur wil deze betrokkenheid nog verder nastreven.

Om dit te verwezenlijken dienen er bepaalde voorzieningen voorhanden te zijn, zoals: infrastructuur, scholen, sportaccommodaties, wijkvoorzieningen en vervoer. In Assen zijn deze voorzieningen aanwezig, maar in verband met groei en veranderingen in de maatschappij worden er nieuwe eisen gesteld. De gemeente zal blijven investeren in optimalisering van de voorzieningen.

Naast het uitbreiden van de voorzieningen in Assen richt de gemeente zich op het vergroten van de participatie van mensen aan activiteiten in de stad. Taak van de gemeente hierbij is om aanwezige drempels weg te nemen. Hierbij speelt de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een grote rol. Een sociaal doel is de bevordering van deelname aan de samenleving in al zijn vormen.

³ Kadernota Sport en Bewegen - Bijlagen nota - Bijlage 5: Maatschappelijke ontwikkelingen

⁴ ‘Mensen maken de stad’ Collegeprogramma 2006 / 2010

De gemeente Assen zal zich de komende jaren richten op de volgende punten:

- Communicatie met de burgers verbeteren; bijvoorbeeld door uitbreiding van het digitaal loket.
- Laagdrempelige openbare ruimte voor spel en recreatie.
- Goede bereikbaarheid en fietsvriendelijkheid in de stad.
- Deelname en inspraak van iedere burger in de wijk waar hij/zij woont, hieruit komt het actiepunt meer speel- en ontmoetingsplekken voor jongeren voort.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid van de burgers voor de veiligheid in de wijk. Vooral het gevoel van verantwoordelijkheid zal indirect bijdragen aan de participatie in de wijk.
- Uitbreiding van het aanbod van (cultuur)activiteiten voor iedereen.
- Optimale participatie van burgers, ongeacht hun beperking. Iedereen telt mee.
- Duidelijke rol voor de jongeren in Assen; bijdrage aan maatschappelijke activiteiten en discussies, goede voorzieningen op het gebied van ontspanning, extra jongerenwerkers die kunnen ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van activiteiten en een laagdrempelig digitaal informatieloket.
- Meer mensen bereiken en laten meedoen op de gebieden sport en cultuur. Met name kinderen worden hierbij uitgenodigd kennis te maken met verschillende vormen van sport en cultuur in de stad. de burgers kunnen een beroep doen op verschillende regelingen op het gebied van financiën en materieel.

1.5 Nota: Meedoen Mogelijk Maken⁵

Deze nota gaat over het minima beleid. Er worden oplossingen en handvaten besproken om de minima in Assen te kunnen ondersteunen. Ideeën komen aan bod en zo ook de ‘meedoenpremie’. Dit met het oog op financiële vooruitgang van de mensen en als gevolg daarvan ook vooruitgang van de gemeente, maar ook anderszijds. Zoals het woord meedoen al uitdraagt, is de gemeente gericht op en gebaad bij participatie van de inwoners. De gemeente wil ervoor zorgen dat iedereen actief mee kan doen ter voorkoming van sociale uitsluiting.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie aandachtsgroepen. De derde groep is de groep waaronder ook gehandicapten vallen. Gehandicapten met een Wajong uitkering, zoals bij enkele jongeren bij Stichting Dreei het geval zal is, hebben vergelijkbare bestedingsmogelijkheden als mensen die in de bijstand zitten. Om deze groep te stimuleren wordt er een meedoenpremie van maximaal 478 euro per jaar beschikbaar gesteld, per behoeftige. De gemeente stelt deze mogelijkheden beschikbaar om randvoorwaarden te scheppen om te kunnen leven en wonen in Assen. De gerechtigden zullen zelf deze mogelijkheden moeten benutten waarmee ze zich kunnen ontwikkelen en mee te doen aan de maatschappij.

De gemeente ziet veel mogelijkheden in het oppakken van verschillende soorten werk door groepen die geen werk hebben of moeilijk aan werk komen. De gemeente wil verschillende organisaties (bijvoorbeeld buurtcentra en sportverenigingen) benaderen om te inventariseren of ook daar mogelijkheden zijn tot het doen van activiteiten en werk. Dit kan voor alle leeftijdsgroepen zijn. Voor kinderen specifiek zijn er ook participatiebeurzen. De gemeente wil nog met de maatschappelijke organisaties in Assen praten, om te bevorderen dat kinderen ook gebruik gaan maken van die beurzen.

Hierover staan afspraken in het meedoenpact. Het meedoenpact is een document waarin alle concrete bedragen die uitgekeerd worden, beschreven staan. Ook worden voorwaarden en voorschriften uitgelegd.

⁵ Nota “Meedoen Mogelijk Maken”

Dan is er ook een experimentele vorm van de meedoenpremie.⁶ Namelijk niet in geld maar in diensten en natura. De jongere kan zo bijvoorbeeld korting krijgen op activiteiten in de buurt of vergoeding van eigen bijdragen wanneer iemand lid wordt van een vereniging of korting op de contributie van sport of culturele activiteiten. Een kanttekening bij de meedoenpremie is dat niet goed na is te gaan of het vergoede geld daadwerkelijk besteed is aan hetgeen de gemeente bedoeld heeft. In 2010 zal er een onderzoek zijn naar de doelmatigheid van de besteding van de meedoenpremies.

Assen heeft een programma opgezet voor de zomervakanties, het heet de 'Asser vakantieweken'.⁷ Het zijn jeugdvakanties. Kinderen uit Assen komen hiervoor in aanmerking als ze tussen de 8 en 16 jaar oud zijn en hun ouders een inkomen hebben van maximaal 120% van het sociaal minimum. De Intergemeentelijke Sociale Dienst vergoedt 300 euro per kind voor deze vakanties. Het doel van jeugdvakantieweken is ook om achterstand en sociale uitsluiting te doorbreken. Daarbij is het voor de jongeren ontspanning en aandacht, wat bijdraagt tot een positieve ontwikkeling van zelfvertrouwen, perspectief en eigenwaarde. Er worden allerlei soorten vakanties aangeboden. Van zeilkampen tot ponykampen. Resultaten zijn dat er aanmeldingen worden gedaan. Dat er nog wel een aantal suggesties zijn van ouders, maar dat de reacties over het algemeen dankbaar zijn.

Het meest recente rapport over Meedoen Mogelijk Maken en het Meedoenbeleid⁸, geeft de indruk dat de ideeën uit de nota goed aanslaan en positief uitpakken wat de gemeente betreft.

1.6 Nota: Meedoen en meetellen⁹

Er is een beleid vanuit de overheid, gericht op het mogelijk maken van participeren voor alle leden van de samenleving. Hiervoor is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De overheid geeft de gemeentes veel vrijheid voor het invullen van hun eigen Wmo beleid. De gemeente Assen laat met haar beleid zien dat zij werkt aan het mogelijk maken van participatie voor iedereen.

Samenvatting Meedoen en Meetellen – Beleidsplan Assen Wmo 2008-2011

Na het vaststellen van dit beleidsplan gaat de gemeente Assen in overleg met wijkbewoners en andere belanghebbenden, om de doelstellingen van het beleid om te zetten in concrete (nieuwe) activiteiten.

Inwoners van Assen worden hierbij betrokken, zodat ze gestimuleerd worden om zelf mee te doen aan de activiteiten. Het is van belang dat de inwoners zoveel mogelijk meedoen, om de doelstellingen van het Wmo beleid te kunnen bereiken.

De visie van de gemeente Assen op de Wmo is:

“Iedereen moet mee kunnen doen in en aan de samenleving en in die samenleving telt iedereen mee”.

Bij deze visie heeft de gemeente de volgende drie speerpunten bedacht:

1. Alle inwoners doen mee

Wij willen bevorderen dat alle inwoners van Assen deelnemen aan de lokale samenleving en zo lang mogelijk en zo veel mogelijk zelfstandig kunnen leven en wonen. Daarvoor is het nodig dat iedereen een goede balans vindt tussen het nemen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor anderen in de samenleving. De gemeente neemt de regie op activiteiten die hieraan bijdragen.

2. Aandacht voor kwetsbare groepen

Wij hebben extra aandacht voor mensen die kwetsbaar zijn voor maatschappelijke uitval en

⁶ Raadsstuk Verordening Meedoenpremies

⁷ Raadsstuk Jeugdvakantieweken

⁸ Raadsvoorstel / Besluitvormend Raadsvergadering van 1 oktober 2009 Meedoenbeleid 2009 en 2010

⁹ Bijlage behorend bij raadsvoorstel raadsvergadering 20 november 2008 MEEDOEN EN MEETELLEN Concept Beleidsplan Wmo 2008 – 2011 oktober 2008

sociaal isolement. Door het netwerk van instellingen en voorzieningen duidelijk in kaart te brengen en te zorgen voor een goede afstemming tussen partijen moet het niet meer mogelijk zijn om als inwoner van de gemeente Assen tussen wal en schip te raken: de keten moet gesloten zijn.

3. **Scheppen van randvoorwaarden**

Wij zullen het nemen van verantwoordelijkheid voor anderen en voor de lokale samenleving, in de vorm van mantelzorg, vrijwilligerswerk en bestuurlijke activiteiten op alle terreinen van het maatschappelijk leven, aanmoedigen en waar nodig beschikbaar stellen en ondersteunen. Aan de visie liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- *Assen is een aantrekkelijke stad waar het prettig wonen en leven is.*
- *Assen is geen stad waar mensen in anonimiteit langs elkaar heen leven. En dat moet vooral zo blijven.*
- *Een goed samenspel van vrijwilligers, professionele organisaties en gemeente bepalen de kwaliteit en de kracht van de wijk en de samenleving.*
- *Iedereen moet kunnen meedoen aan de samenleving.*
- *Maatschappelijke ondersteuning wordt gegeven waar dat nodig is.*
- *Iedereen moet prettig in Assen kunnen leven.*
- *Inwoners moeten een optimale keuzevrijheid hebben.*

1.7 Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016¹⁰

De visie van de gemeente is: “Sport en bewegen maakt van Assen een vitale samenleving”. Belangrijke punten hierbij zijn dat de gemeente vindt dat iedereen in Assen mee kan en mag doen aan activiteiten die de gezondheid, integratie, sociale cohesie en participatie bevorderen. Waar samenwerking tussen organisaties leidt tot goede plannen en effectieve implementatie wil de gemeente ondersteunen, zonder de eigen verantwoordelijkheid van het veld (van sport en bewegen) weg te nemen. De gemeente wil vraaggericht gaan werken om zo aan te sluiten bij het veld.

De missie is: “Zo veel mogelijk Assenaren stimuleren om in beweging te komen en te blijven.”

De hoofddoelstellingen hierbij, die voor het onderzoek relevant zijn:

- “Het inzetten van sport en bewegen als middel ter bevordering van sociale samenhang, een gezonde leefstijl en participatie van burgers in een vitale stad.
- Gebruik maken van de infrastructuur van sportverenigingen om mensen actief te houden en te krijgen, waar nodig met behulp van stimulering en ondersteuning.
- Stimuleren van kleinschalige (breedtesport)evenementen.”

De ambitie is om meer mensen te laten sporten en in beweging te krijgen of te houden. De breedtesport staat centraal, daarbij wordt er accent gelegd op de jeugd en onder andere ook op de groep mensen met een beperking. Hoewel steeds meer mensen ongeorganiseerde sport beoefenen, blijven de verenigingen van groot belang. Steeds meer sportverenigingen staan open voor het maatschappelijk breder invullen van hun rol. De gemeente vindt dat zij extra ondersteuning verdienen, omdat zij een bijdrage leveren aan het waarmaken van de doelstellingen van de gemeente.

Onder andere gehandicapten sporten minder dan gemiddeld. Zij en andere groepen krijgen extra aandacht. De jeugd krijgt op dit gebied al extra aandacht.

¹⁰ Bijlage behorend bij raadsvoorstel Kadernota Sport en Bewegen, raadsvergadering 9 april 2009 Concept Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016

Er doet zich een ontwikkeling voor in het gebruiken van sport en bewegen. De gemeente wil dit graag gebruiken als middel; “voor het aanpakken van maatschappelijke problemen op het gebied van gezondheid, integratie en sociale cohesie.”

Hierbij komt een integrale aanpak kijken, een som van meerdere beleidsvelden zoals gezondheid, jeugd, integratie, onderwijs, vrijwilligers en wijkbeleid.

Deze ontwikkelingen maken het uitvoeringsplan complexer. Zo verandert de rol van de gemeente van aanbodgericht naar vraaggericht. Er wordt nu een actieve rol van de gemeente gevraagd in de verbinding van aanbieders van sportstimuleringsactiviteiten en vraaggerichte ondersteuning. Onlangs is de participatiesubsidie in het leven geroepen, de jeugdsportsubsidie is hierin opgegaan, maar de hoogte van het bedrag is verdrievoudigd.

Punten die voor ons onderzoek nog van belang zijn:

- “de inzet om mensen actief te houden mag niet verminderd worden, om niet-actieven in beweging te krijgen zijn extra inspanningen onontkoombaar;
- ondersteuning van andere sportaanbieders mag niet ten koste gaan van ondersteuning aan verenigingen;
- met commerciële aanbieders kunnen op contractbasis afspraken gemaakt worden om voor specifieke doelgroepen activiteiten aan te bieden; verbeter de communicatie (sportloket, website, nieuwsbrieven).”

Uitvoeringskader

In 3 kernwoorden is samen te vatten op welke manier de gemeente het beleid de komende jaren wil vormen en inrichten. De drie kernwoorden zijn: Integraal, Interactief en Vraaggericht.

Bij het woord integraal hoort dat er veel beleidsvelden betrokken zijn bij het bevorderen van de participatie van mensen. Door de krachten te bundelen en af te stemmen kan meer worden bereikt. Hier wordt op aangestuurd. Bij het woord interactief hoort dat alle partijen moeten worden betrokken. Door meer met ‘het veld’ in contact te zijn zal de gemeente meer op de hoogte zijn van wat er speelt en wat de behoeftes zijn. Het woord vraaggericht doelt op het aansluiten bij de vraag van de burgers en de organisaties. “Goede, laagdrempelige bereikbaarheid voor alle betrokkenen is hierbij van essentieel belang. Het sportloket is hier onderdeel van. Met het sportloket bedoelen we geen loket in het stadhuis, maar een samenspel van fysieke en digitale mogelijkheden voor burgers en organisaties om met de gemeente in gesprek te komen.”

Domeinen

Onder het kopje domeinen staan in de nota een tal van onderwerpen die domeinen zijn van waaruit het beleid uit deze nota kan werken. Domeinen die voor dit onderzoeksproject van belang zijn staan hieronder beschreven. Voor een opzet voor een plan van aanpak per domein verwijzen we naar de originele nota Sport en Bewegen 2009-2016.

Sportverenigingen

Zij bieden plaats voor verschillende doelgroepen.

Steeds meer verenigingen voelen zich verantwoordelijk voor hun maatschappelijke omgeving.

Samenwerking met andere maatschappelijke partners in het veld wil de gemeente stimuleren.

Wijk

Om mensen actief te krijgen wil de gemeente de voorzieningen zo dicht mogelijk bij huis krijgen, vandaar dat sportstimulering waar mogelijk plaatsvindt op wijkniveau. Buurthuizen, wijkverenigingen en andere organisaties in de wijk zijn integraal onderdeel van het veld sport en bewegen.

Zorg

Zij willen investeren in de relatie tussen sport en zorg. Met name voor de mensen met een beperking kan de zorg een belangrijke bijdrage leveren. Samen met de zorg worden initiatieven

ontplooid; wij veronderstellen dat binnen de zorg(instellingen) diverse ideeën leven.

1.8 Nota: sportaccommodaties Assen 2008-2025¹¹

De gemeente Assen wil vooral bezig gaan met het laagdrempelig houden en optimaliseren van voorzieningen die er al zijn in de wijken. Men wil groepen die nu nog niet goed worden bereikt meer aandacht geven, zoals bijvoorbeeld het nadenken over speelvoorzieningen voor de groep jeugdigen vanaf 10 jaar, dan vooral meiden vanaf die leeftijd. De ambitie die de gemeente Assen dan ook heeft is:

“In het kader van sport en bewegen dienen alle Assenaren laagdrempelig toegang te hebben tot sportvoorzieningen in de directe woonomgeving die bij voorkeur gekoppeld zijn aan onderwijsinstellingen en bestaande sportaccommodaties.”

Doelen die de gemeente Assen heeft bij het thema “Assen in beweging” zijn de volgende:

- “grotere deelname aan sport- en cultuuractiviteiten
- alle kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sport en cultuuractiviteiten
- zoveel mogelijk inwoners, waaronder ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking, in beweging krijgen en/of houden.”

Hiervoor zal de gemeente acties ondernemen zoals het aanleggen van sportveldjes in de wijken, voor verschillende sporten.

1.9 Nota: Cultuurbeleid¹²

In Assen is er een breed aanbod van cultuur en wordt daarom ook wel de cultuurhoofdstad van Drenthe genoemd. De gemeente wil het aanbod blijven uitbreiden en promoten. Daarnaast wil de gemeente een breed publiek bereiken, waarbij participatie het sleutelwoord is. Deze participatie is tweeledig; actief meedoen of actief als consument. De gemeente stimuleert initiatieven en stelt hiervoor geld beschikbaar. Over de beschikbare subsidies hieronder meer.

1.10 Nota: Evenementen beleid¹³

Op de site van Assen is nog geen definitieve nota te vinden over het evenementenbeleid van 2009 – 2012, wel een concept. Het volgende is de samenvatting van dit concept. De nota is gebaseerd op een analyse op het evenementenbeleid en –aanbod, dat gemaakt is door BV De Nieuwe Aanpak. Dit rapport heet ‘Typisch Assen’¹⁴.

Het belang dat de gemeente Assen zelf heeft bij evenementen is de levendigheid die het meebrengt in de stad, het positieve economische effect en het heeft ook een positief effect op het imago van Assen. Wat voor kleine en grote evenementen hetzelfde is; het organiseren en uitvoeren ervan, versterken de onderlinge band van de bevolking en de eigenheid van de stad. Ze zorgen ervoor dat mensen trots zijn op de plek waar ze wonen.

In de evenementennota wordt gesproken over grote evenementen die meer dan 5.000 bezoekers trekken, maar in de concept nota wordt ook gesproken over evenementen op wijk- en buurtniveau. Erkend wordt dat kleinere evenementen op wijk- en buurtniveau een belangrijke sociale functie kunnen hebben. Creativiteit van medewerkers wordt gestimuleerd en ontplooiingsmogelijkheden

¹¹ Bijlage behorend bij raadsvoorstel inzake Nota Sportaccommodaties, raadsvergadering 30 oktober 2008
Sportaccommodaties in Assen 2008-2025

¹² Cultuurpalet Cultuurbeleid 2008 – 2012 Gemeente Assen

¹³ Evenementenbeleid Assen 2009 – 2012 Concept 20 april 2009

¹⁴ Rapport: “Typisch Assen”

doen zich voor, omdat organisatie en uitvoering vaak neerkomt op vrijwilligers. Dit brengt tevens sociale cohesie in de desbetreffende buurt met zich mee. Deze evenementen hebben een sterke overeenkomst en relatie met de wijkgerichte aanpak die Assen heeft opgesteld, ook met het sportbuurtwerk. Evenementen spelen een belangrijke rol in het beleid van de gemeente. Het heeft een grote waarde voor het imago van Assen en die wordt ook gezien. Zo zien we dit punt eigenlijk in alle beleidsstukken en velden terug komen. Vanwege het belang dat speelt is de gemeente Assen bereid nieuwe initiatieven te stimuleren.

In het rapport 'Typisch Assen' is naar voren gekomen dat het aanbod van de evenementen voor de jeugd niet erg uitgebreid is. Door de groei van Assen treedt er onder de bevolking verjonging op. De Nieuwe Aanpak heeft geënquêteerd en bijna 60% van de bevroegden vindt dat er te weinig evenementen voor de jeugd zijn. Ook werd aangegeven welke evenementen gemist worden, namelijk:

- "8x evenementen voor de jeugd: popfestivals (op het circuit)
- 7x culturele evenementen: experimenteel, theater, (klassieke) muziek, musicals, WK dans, Taptoe
- 6x algemeen: grote vlooiemarkt, antiekbeurs, erfgoed, wijkevenementen, met MKB ondernemers
- 4x sportevenementen: schaatsen, paardensport, motorsport"

In het rapport wordt genoemd dat de gemeente Assen bekend staat als stad van de gehandicaptensport.

De gemeente Assen wil ook meer investeren in evenementen voor ouderen. Dit kan in de vorm van een jaar- en boekenmarkt of culturele evenementen. Bij het opzetten van een activiteit voor het project zou dit een mogelijk idee kunnen zijn.

Er bestaan subsidies voor evenementen, vooral voor evenementen die binnen het beleid passen. Ook zijn subsidies mogelijk van andere beleidsgroepen zoals sport en cultuur. Een ander ingrediënt voor een evenement is de promotie. Door promotie kan een evenement groeien.

Om het aanvragen van een vergunning voor een evenement te vergemakkelijken is de procedure gemakkelijk en biedt de gemeente al draaiboeken aan waarmee een organisator zijn evenement op kan zetten. Dit helpt bij het nagaan van de risico's. Het krijgen van een vergunning is afhankelijk van het risicoprofiel van het evenement.

1.11 Subsidie Mogelijkheden¹⁵

Na oriëntatie blijkt dat de gemeente Assen op verschillende gebieden subsidies verleent om participatie van de woonachtige jeugd in Assen te ondersteunen en stimuleren. Dit biedt perspectief om activiteiten te organiseren omdat de gemeente dit initiatief zal stimuleren.

Wanneer men een welzijnsactiviteit of activiteiten wil organiseren in en voor de gemeente Assen, kan men aanspraak maken, en heeft men recht op een subsidie. Hiervoor moet aan voorwaarden en bepalingen voldaan worden die staan vermeld onder beleidsregels stimuleringsbudget welzijn. Dit stimuleringsbudget spitst zich toe op; Welzijnsbeleid, Stimuleringsbudget, Activiteiten en Etnische minderheden. De eerste drie onderdelen zijn het meest van toepassing op het onderzoeksproject en zullen hieronder kort beschreven worden.

Een subsidieaanvraag voor het onderdeel Welzijnsbeleid zal aan realisatie van het volgende doel moeten bijdragen; "Het welbevinden, de ontplooiings- en participatiemogelijkheden van de Asser burgers te vergroten en een achterstandspositie op te heffen of te voorkomen." Om dit te stimuleren

¹⁵ In de verschillende nota's staan de mogelijke subsidies beschreven per onderwerp. Deze informatie komt dan ook uit de verschillende hiervoor en hierna genoemde nota's.

heeft de gemeente Assen een stimuleringsbudget in het leven geroepen. Het stimuleringsbudget houdt in dat de gemeenteraad een vastgesteld, (niet genoemd) bedrag beschikbaar stelt voor activiteiten die een bijdrage leveren aan het welzijn van de burgers van Assen. De activiteiten zijn dus handelingen ten behoeve van het welzijnsbeleid. Dit kunnen bestaande projecten zijn, maar ook nieuwe projecten.

Reglementen rondom de subsidie stimuleringsbudget

- De subsidie die de gemeente verleent kan maximaal het hele bedrag zijn wat naar het oordeel en inzicht van de gemeenteraad de kosten dekt, dat voor de hele activiteit nodig zal zijn, verminderd door eventueel subsidies, entree, eigen bijdragen en/of giften van derden/sponsors.
- De subsidie die de gemeente verleent is bestemd voor kosten die direct zijn gerelateerd aan de activiteit, dus niet zaken als bijvoorbeeld personeelskosten, catering of muzikale omljsting.
- De gemeente Assen kan een incidentele (dus eenmalige) subsidie verlenen van maximaal € 2.269,-- per aanvraag.
- De gemeente Assen kan ook voor meerjarige projecten subsidie verlenen. Dit zal echter ook een eenmalige subsidie zijn van het maximale bedrag € 2.269,--
- Een waarderingssubsidie is ook eenmalig en houdt maximaal € 227,-- in.

Het subsidiebudget van de gemeente heeft een plafond dat in de begroting voor dat jaar is vastgesteld. De gemeente kan subsidie verlenen aan projecten en zal dit op volgorde van aanvraagbinnenkomst doen. Ter voorkoming van het vroegtijdig bereiken van het subsidiebudget plafond, heeft de gemeente twee periodes opgesteld waarin aanvragen kunnen worden gedaan. De eerste periode van 1 januari t/m 30 juni, en de tweede periode van 1 juli t/m 31 december. Per instelling kan een aanvraag per jaar en niet per periode worden uitgevoerd. Wanneer het budget van periode één niet volledig is uitbesteed wordt dit toegevoegd aan het budget van de tweede periode.

Het college van B&W kan vanuit doelmatigheidsoverwegingen besluiten dat een activiteit met overeenkomsten met een andere activiteit niet wordt gehonoreerd.

Het te verlenen subsidiebedrag kan en zal niet gebaseerd zijn op het aantal inwoners van de gemeente of op basis van het aantal leden dat een bepaalde doelgroep omvat.

Om op tijd over een aanvraag te kunnen beslissen is voor de gemeente een termijn van 8 weken noodzakelijk. Uit ervaring hebben ze geleerd dat sommige incidentele projecten binnen een periode van acht weken voor de start van een project worden aangevraagd en georganiseerd. Om ook aan deze projecten tegemoet te komen, is er de mogelijkheid om een aanvraag binnen vier tot acht weken voor de start van het project in behandeling te nemen. Er kan dan echter niet gegarandeerd worden dat er een besluit genomen is over de aanvraag voor de start van het project. Het financiële risico ligt dan bij de subsidieaanvrager. Aanvragen die binnen een periode van 4 weken voor aanvang van het project worden ingediend, worden niet in behandeling genomen. Het uit te keren subsidiebedrag wordt na afloop van de activiteit of het project vastgesteld.

Beleidsregels subsidiering jeugdleden gemeente Assen

Het doel van deze subsidie is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren, tot de maximale leeftijd van 17 jaar, in verenigingsverband. De subsidie wordt verleent aan verenigingen die werken aan dit doel.

De vorm van de subsidie is een meerjarensubsidie.

Voorwaarde voor de subsidie is dat de aanvragende vereniging wekelijkse activiteiten organiseert in Assen, voor jeugdleden.

De vereniging krijgt € 10,- per jeugdlid. Muziekverenigingen komen in aanmerking voor € 25,- per jeugdlid.

Beleidsregels Jongeren activiteitenbudget 2008

Een subsidie kan worden aangevraagd als men een activiteit of project wil uitvoeren in het kader van het jeugdbeleid dat de gemeente Assen heeft opgesteld. Het moet betrekking hebben op sportieve, culturele, educatieve, informatieve en/of recreatieve activiteiten voor en door jongeren. De gemeente kan een incidentele subsidie uitkeren van maximaal € 1.500,-. Deze moet betrekking hebben op de kosten die van directe invloed zijn op de activiteit of het project. Dan is er een waarderingssubsidie die eenmalig is en maximaal € 500,- inhoudt.

Kadernota sportsubsidies

Voor het vergeven van subsidies is het vaak lastig te bepalen uit welk 'potje' dit moet komen. Zo ook bij het sportbeleid. Het sportbeleid heeft namelijk veel raakvlakken met andere beleidsterreinen. Sport is vaak een goed middel om in te zetten voor verschillende belangen, zo kan sport te maken hebben met integratie allochtonen, integratie gehandicapten, vrijwilligers, evenementen, ouderen, jeugd, gezondheid en representatie.

Er is over de sportsubsidies geëvalueerd door de gemeente en de volgende voorstellen zijn daar uitgekomen:

- "De jeugdsubsidie onderbrengen in een participatiesubsidie in het kader van jeugdbeleid. In maart (2008) kon de gemeenteraad een voorstel over de participatiesubsidie tegemoet zien.
- Binnen het sportbudget wordt een structureel een bedrag van € 25.000,- gereserveerd voor de verlening van subsidies voor onder andere activiteiten sportstimulering en sporters met een beperking."

De gemeente wil de jongeren in de gemeente Assen op een laagdrempelige manier bij sport en bewegen betrekken. Ze willen dit laagdrempelig maken door sportbuurtwerkers in te zetten. In de toekomst zullen dit combinatiefuncties zijn. De overheid heeft een regeling ingevoerd die ervoor moet zorgen dat de samenwerking tussen maatschappelijke instellingen geoptimaliseerd worden. Zo wordt er nu bijvoorbeeld meer samenwerking verwacht van onderwijs en sportinstellingen. Doordat ze zo nauw verbonden worden met elkaar is de overstap van het een naar het ander kleiner.

Verder heeft de gemeente voor het verbeteren van buitenvoorzieningen voor de jeugd ouder dan 12 jaar extra budget, namelijk 1 miljoen uitgetrokken. Dit heeft het college van 2008 besloten.

Een ander initiatief van de gemeente is 'club extra'. 'Club extra' is erop gericht om een gezonde leefstijl te stimuleren. Deze club is gericht op kinderen met een bewegingsachterstand en of verschijnselen van overgewicht.

Wat wellicht nog van belang kan zijn voor het onderzoek is de mogelijkheid tot inzetten van vrijwilligers en het bestaan van maatschappelijke stages. Zo is het bijvoorbeeld wellicht mogelijk om de jongeren van de behandelgroep vrijwilligerswerk/maatschappelijke stage te laten doen, of te laten begeleiden door vrijwilligers/maatschappelijke stage.

Stimuleringsregeling cultuur en cultuurparticipatie

Een subsidie in het kader van het stimuleren van cultuur en cultuurparticipatie wordt verstrekt aan;

- Activiteiten die zich onderscheiden van het normale activiteitenpatroon van een instelling. Hierbij kan men denken aan een festival, een evenement, een experiment of een project.
- Kunst die niet beroepsmatig wordt bedreven; amateurkunst
- Een organisatie die een rechtspositie heeft en zich helemaal of gedeeltelijk richt op het gebied van (amateur) kunst.

Op basis van deze richtlijnen en enkele praktische regels kan de gemeente besluiten over het wel of niet verstrekken van subsidie voor een project of activiteit. Ook voor het onderdeel cultuur en cultuur-participatie wordt een plafondsubsidiebedrag bepaald in de begroting van het betreffende kalenderjaar. Wederom bestaat het jaar uit twee periodes waarin aanvragen voor subsidies kunnen worden gedaan.

Aanvragen die minder dan € 500,- omvatten worden niet in beraad genomen.

In de raadsvergadering van 15 januari 2009 is de stimuleringsregeling Cultuur en Cultuurparticipatie besproken. De regeling is te verdelen in twee onderdelen:

- Stimuleringsregeling Cultuur
- Stimuleringsregeling Cultuurparticipatie

Voor het onderzoek is met name het tweede onderdeel interessant omdat het hierin gaat om het bevorderen van (actieve) participatie. Zo is de stimuleringsregeling Cultuurparticipatie erop gericht burgers die normaal gesproken niet met kunst en cultuur in aanraking komen kennis te laten maken met kunst- en cultuuruitingen. Binnen deze categorie vallen ook de jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg van Stichting Dreei.

Ook bij het verstrekken van deze subsidie hanteert de gemeente de hierboven beschreven twee periodes.

Een voorwaarde om in aanmerking te komen voor subsidie, geciteerd uit Artikel 12 lid 3 punt a van het verslag van de Raadsvergadering: 'Bij de activiteit worden bijzondere doelgroepen (jeugd, jongeren, ouderen of achterstandsgroepen) betrokken die niet of in mindere mate door het reguliere cultuuraanbod worden bediend.' De doelgroep van dit onderzoek valt binnen deze voorwaarde en zal dus in aanmerking kunnen komen voor subsidie, mits de aanvraag aan de overige voorwaarden voldoet.

Het jaardocument dat we voor deze documentatie hebben gebruikt is uit het jaar 2008. Hierin staat zoals hiervoor ook geciteerd: "Het is de opdracht van de samenleving en dus van Stichting Dreei om de voorwaarden te scheppen dat jongeren met een lichte verstandelijke beperking geïntegreerd wonen en werken in de samenleving. Bij het realiseren van de huisvesting gaat Stichting Dreei dan ook uit van genormaliseerd wonen. Ook in 2008 is dit beleid gecontinueerd."

Informatie uit het jaardocument 2008 dat voor het onderzoek nog belangrijk kan zijn

- De cliënttevredenheid komt uit op een gemiddelde van 7. De verbeterpunten liggen op het terrein van de informatieverstrekking over de voortgang van de behandeling, verbeteren van de inspraak over inrichting van het huis en de vrijetijdsbesteding en veiligheid. Het plan van aanpak is opgesteld en ter hand genomen.
- In 2008 is lichamelijk welbevinden geen specifiek thema geweest. Er is wel meer aandacht geweest voor het doen van activiteiten en het gezond bewegen/sporten voor de jongeren.
- Het vervoer is vaak wel een knelpunt bij het gebruik maken van bestaande voorzieningen.

Bijlage 2 Uitgebreid overzicht van doelen en activiteiten in gemeente Assen op het gebied van jongerenparticipatie¹⁶

In onderstaande tabel komt naar voren welke activiteiten, materialen en mogelijkheden de gemeente nu al aanbiedt, of aan wil bieden. Dit zijn zaken die van betekenis zijn of kunnen zijn voor het onderzoeksproject.

Doel	Actie/ instrument	Omschrijving	Wie
Gemeentelijk beleid sluit aan o.a. op wensen en belevingswereld van jongeren	Verschillende trajecten afhankelijk van de vraag (min. 4 x per jaar)	Elke vraag en elke doelgroep heeft eigen benadering nodig, daarom wordt er door de begeleider(s) in samenwerking met de jongeren per thema een toepasselijke project bedacht. (Zie voorbeeldprojecten vrije tijd en veiligheid in Assen).	Gemeente Assen (Jongerenwerker en communicatiemedewerker)
Kinderen en jongeren in Assen maken kennis met nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.	Maatschappelijke Stages in het VO	Alle leerlingen in het VO zijn in de toekomst verplicht minimaal 70 uur Maatschappelijke Stage uit te voeren. De gemeente organiseert de stedelijke coördinatie en een makelaarsfunctie.	Alle VO-scholen De vrijwilligerscentrale Gemeente Assen
Alle jeugdigen kunnen in hun buurt deelnemen aan activiteiten in het onderwijs, zorg en welzijn met thema's om een gezonde leefstijl te bevorderen.	Subsidie regeling jeugdleden	Sporten wordt financieel toegankelijk gemaakt voor alle Asser kinderen.	Gemeente Assen (SB/BP en Stadsbalie)
	Brede School	Dag Arrangement en Naschoolse activiteiten / Verlengde Schooldag. Vergroten van sociale competenties van kinderen.	Brede School i.s.m. diverse partners
	Sportbeleid	Gezondheidstrajecten voor kinderen (Club Extra en Fit Kidz) Incidentele trajecten vaak i.s.m. scholen (Sportbus)	Gemeente Assen (Sportbuurtwerk i.s.m. diverse partners)
	Jongerenwerk	Het jongerenwerk organiseert 6x p.j. i.s.m. Club Diana alcoholvrije feesten. Tijdens deze feesten wordt op een leuke manier voorlichting gegeven aan jongeren over diverse thema's. Hiermee wordt een gezonde leefstijl onder de jongeren bevorderd.	Gemeente Assen Jongerenwerk i.s.m. Club Diana en jongeren
	Combinatiefunctionarissen / BOSprojecten	Sportbuurtwerkers en in de toekomst combinatiefunctionarissen organiseren diverse activiteiten waarbij gezonde leefstijl bevordert wordt.	Gemeente Assen (Combinatiefunctionarissen/ sportbuurtwerk)
De overlast en criminaliteit in de wijken veroorzaakt door jongeren neemt af.	Straathoekwerk	Het jongerenwerk houdt intensief contact met de groep jongeren op straat, blijft op de hoogte van wat groepen jongeren bezig houdt en inventariseert wensen en behoeften van deze jongeren. Samen met de diverse	Gemeente Assen (Jongerenwerk)

¹⁶ 'Kansrijk opgroeien in Assen' Uitvoeringsprogramma Integraal jeugdbeleid gemeente Assen 2009 / 2010

		partners van het jongerenwerk wordt gewerkt aan de aanpak van de jongerenoverlast.	
	Oud- en nieuw evenement	In de Marsdijkhal wordt een centraal feest voor de jongeren georganiseerd met als doel het voorkomen van vernielingen en problemen tijdens oud & nieuw.	De Marsdijkhal, beheerder

Meer activiteiten voor jongeren, speciaal voor hangjongeren	Project Hangjongeren	Een stedelijke wedstrijd tussen de hangjongeren, waarbij ze worden gestimuleerd om positieve actie te ondernemen in hun eigen wijk.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
	BOS-Impuls	Voor de jongeren van 13-19 jaar wordt in elke wijk 1x p.w. een vraaggerichte avondactiviteit georganiseerd.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
De gemeente faciliteert Assenbreed mogelijkheden tot ontplooiing d.m.v. ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding. Zo zijn er voldoende openbare (sport) faciliteiten voor alle jongeren.	Sport en spel 12+	Realisatie projecten binnen de sport en spelimpuls 12+.	Gemeente Assen (SB/BP, SB/SW)
	Subsidieregeling Jongerenactiviteiten-budget	Deze regeling biedt jongeren de mogelijkheid en stimuleert om zelf activiteiten te gaan organiseren.	Gemeente Assen (SB/BP)
Er is een breed en gevarieerd aanbod van georganiseerde vrije tijdsbesteding. Elke jongere moet hierdoor de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een zinvolle, op ontplooiing gerichte activiteit in zijn/haar vrije tijd, die past bij zijn/haar interesse.	BOS- Impuls	Sportbuurtwerk en in de toekomst combinatiefunctionaris organiseert diverse activiteiten. Zie een paar voorbeelden hieronder.	Gemeente Assen (SB/BP, SB/SW)
	Arrangement 2	In alle wijken wordt voor de jongeren van 13-19 jaar 1 avond p.w. sportactiviteiten naar wens aangeboden. 2x p.j. wordt er per wijk een afsluiting georganiseerd in de vorm van uitstapje.	Gemeente Assen (Sportbuurtwerk / Combinatiefuncties)
	Wijkactiviteiten	In de wijken Assen Oost, Peelo en Marsdijk wordt 1x p.j. een grote activiteit aangeboden. Zoals straatvoetbal, straat-volleybal toernooi, wijkfeest en ondersteuning bij straatspeeldag. In 2010 wordt dit in elke wijk georganiseerd.	Gemeente Assen (Sportbuurtwerk / Combinatiefuncties i.s.m. bewoners organisaties)
	Meiden activiteiten	I.s.m. Kleurrijk Assen worden 1x p.w. voor meiden (allochtoon en autochtoon) sportactiviteiten in de wijken aangeboden.	Gemeente Assen (Sportbuurtwerk / Combinatiefuncties i.s.m. Kleurrijk Assen)
	Brede School	Dagarrangement en Naschoolse activiteiten /Verlengde Schooldag. Vergroten van sociale competenties van kinderen.	Brede School i.s.m. diverse partners
	Summerbreak	Tijdens de zomervakantie worden een aantal dagen bijzondere en diverse	Gemeente Assen (Sportbuurtwerk /

Er is een breed en gevarieerd aanbod van georganiseerde vrije tijdsbesteding. Elke jongere moet hierdoor de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een zinvolle, op ontplooiing gerichte activiteit in zijn/haar vrije tijd, die past bij zijn/haar interesse.		activiteiten aangeboden voor de jongeren van 4-19 jaar.	Combinatiefuncties i.s.m. Kleurrijk en jongerenwerk)
	Ondersteuning aan jeugdsoos	In Assen zijn er jeugdsosens die door vrijwilligers worden georganiseerd. Deze groepen krijgen ondersteuning van het jongerenwerk om de sosens te kunnen draaien.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
	Ondersteuning aan jongeren	Veel jongeren zouden zich graag willen inzetten voor andere jongeren, maar weten niet zo goed hoe ze dat kunnen doen of hebben ze iemand nodig die ze steun in rug geeft om de stap te nemen. De jongerenwerker biedt deze ondersteuning en organiseert samen met de jongeren verschillende activiteiten.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
	Uitwisselingsproject "HOLA"	Sommige jongeren staan niet goed in het leven of gaan met verkeerde vrienden om en kunnen hierdoor afglijden. Via dit project biedt jongerenwerk de mogelijkheid om met andere opvattingen kennis te maken, nieuwe vrienden maken en te leren omgaan met andere normen en waarden.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
	Nacht van de Jeugd	Het jongerenwerk houdt in samenwerking met de club Diana 1x per 2 maanden een succesvol alcoholvrij feest.	Gemeente Assen (Jongerenwerk i.s.m.) Jongeren en Club Diana
	Jongerencentrum The Industry	Het jongerencentrum is een laagdrempelige plek voor jongeren om elkaar te ontmoeten en te ontspannen en daarnaast een plek om in contact te komen met de jongerenwerker. Jongerencentrum the Industry is in een afbouwende fase. Functies (zoals poppodium, feesten en workshops van het centrum) worden stuk voor stuk extern weggezet.	Gemeente Assen (Jongerenwerk)
	Dag Arrangement en Naschoolse activiteiten/ Verlengde Schooldag	Vijf dagen in de week Naschoolse activiteiten aanbod waardoor de kinderen in aanraking komen met kunstzinnige vorming, sport en spel, natuur en milieu, wetenschap en techniek, moderne vormen van dans en muziek.	Gemeente Assen (Brede school managers i.s.m. diverse partners)
	Cultuureducatie	Cultuureducatie is een belangrijk middel om de jeugd bekend te laten raken met cultuur, ook levert het een bijdrage aan individuele ontwikkeling, participatie, talentontwikkeling en aan sociale cohesie. Het ICO heeft hierin een leidende rol. Via de combinatiefunctionaris en het Brede	Brede school Gemeente Assen (Combinatiefunctionaris) ICO

Er is een breed en gevarieerd aanbod van georganiseerde vrije tijdsbesteding. Elke jongere moet hierdoor de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een zinvolle, op ontplooiing gerichte activiteit in zijn/haar vrije tijd, die past bij zijn/haar interesse.		School aanbod krijgt de cultuureducatie verder gestalte, dit is wijkgericht.	
	Combinatiefunctie- naris cultuur	Er wordt een functionaris aangesteld die vanuit het ICO culturele activiteiten aanbiedt en coördineert zowel in binnen- als buitenschools verband. Vooralsnog gericht op primair onderwijs.	Brede School ICO Gemeente Assen
	Ontwikkeling van culturele, sociale vaardigheden en talenten	Lokale amateurkunstverenigingen maar ook cursussen binnen ICO-verband zijn een belangrijke bron voor vrijetijdsbesteding jeugd. Jeugdleden kunnen zich verder bekwamen in een discipline, maken deel uit van een groep en leveren een bijdrage aan een gezamenlijk resultaat. De regeling jeugdleden geeft een extra subsidie aan verenigingen voor jeugdleden met de intentie om de verenigingen weer te voorzien van nieuwe aanwas en om jeugdleden over de drempel te trekken.	Lokale amateur- kunstverenigingen ICO
	Stimulerings- regelingen cultuur en cultuurparticipatie	Deze regelingen ondersteunen (bijzondere) culturele activiteiten die voor en met jeugdigen worden georganiseerd.	Lokale en regionale culturele instellingen
Er is extra aandacht voor jeugd met een beperking of achterstand om hen te laten participeren in het reguliere aanbod. Door de fysieke en financiële toegankelijkheid van activiteiten te verbeteren, komt voor deze groep een gevarieerder aanbod beschikbaar.	Aangepast sporten	Ondersteuning voor sportverenigingen die hun aanbod uit willen breiden voor aangepast sporten.	Gemeente Assen (SB/BP)
	Club extra	Voor kinderen met een motorische achterstand.	Gemeente Assen (SB/SW)
	Inventarisatie fysieke toegankelijkheid	Onderzoek hoe het gesteld is met de fysieke toegankelijkheid van de faciliteiten en activiteiten.	Gemeente Assen (SB/BP)
	Subsidieregeling jeugdleden	Sporten financieel toegankelijk maken voor alle Asser kinderen.	Gemeente Assen (SB/BP en Stadsbalie)
	Subsidie sportclub van Bruce en Brian	Sportvereniging voor jongeren met een achtergrond.	Gemeente Assen (SB/BP)

Bijlage 3 Uitwerkingen lijntjes leggen sociale kaart

G-Gym Assen

We hebben contact gehad met Henny Knol, gymlerares bij gymvereniging UDI-Assen. Zij heeft ervaring met lesgeven aan een g-groep. Dat is een groep binnen de vereniging die speciaal gericht is op kinderen, jongeren en volwassenen met een handicap, die willen gymmen maar niet met reguliere groepen mee kunnen komen.

Mevr. Knol vertelt dat de leeftijd van de leerlingen varieert van 12 tot 58, het is mogelijk om vanaf 7 jarige leeftijd deel te nemen aan de g-gym. De meeste leden zijn tussen de 10 en 20 jaar oud. Er zijn verschillende groepen van maximaal 7 leerlingen, ingedeeld op tijdsmogelijkheden van de leden en het wel of niet goed overweg kunnen met leden onderling. Over het algemeen hebben de leerlingen van de g-gym in Assen een lichtverstandelijke handicap. De leden die schoolgaand zijn, zijn vaak 'zeer moeilijk lerende kinderen' (ZMLK). De leden die niet meer naar schoolgaan, hebben vaak dagbestedingen. Bij de g-gym is er ervaring met bijkomende problematiek van de leden zoals gedragsproblemen, borderline en autisme.

Voor de g-gym is het vereist dat een lid mobiel is. Een aantal bewegingsoefeningen die Mevr. Knol noemt en vaak gebruikt worden tijdens lessen zijn: Aerobics, bewegen op muziek, 'grondvormen van bewegen' zoals klimmen, evenwicht, kasten, ringen, rollen, kruipen, etc.

Ook wordt er tijdens de lessen ingespeeld op individuele mogelijkheden van de leden. Het programma kan aangepast worden aan leden die tot meer of minder in staat zijn dan het gemiddelde van de groep.

Henny Knol is in het dagelijks leven werkzaam bij PromensCare en heeft werkzaamheden die vergelijkbaar zijn met het geven van Psychomotorische Trainingen. Ze vertelt dat haar kennis en ervaring met de doelgroep waarmee ze te maken heeft bij de g-gym nodig is. Het lesgeven aan de g-gym groepen vereist feeling met de doelgroep. Mensen met een handicap kunnen frustraties ervaren wanneer ze tegen factoren oplopen waar de lat te hoog ligt. Hier moet een begeleider zich bewust van zijn en er mee om kunnen gaan. Het feit dat bijna ieder lid van de g-gym groepen een verstandelijke beperking heeft, schept tolerantie en acceptatie. Ieder weet van elkaar wat krachten en beperkingen zijn en over het hoe hier mee om te gaan zijn goede afspraken.

We hebben Henny Knol gevraagd naar haar visie op het laten participeren van jongeren met een handicap aan groepen met jongeren zonder handicap. Ze vertelt dat ze dit een mooie gedachte vindt, maar dat dit van twee kanten te hoog gegrepen kan zijn. De leden zonder handicap hebben vaak moeite om rekening te houden met, dit is andersom ook het geval verteld mevrouw Knol. Daarbij kan het voor de leden met een lichtverstandelijke handicap erg confronterend, frustrerend en daarmee demotiverend zijn om te participeren met een groep mensen zonder verstandelijke handicap.

De betaling van het lidmaatschap van de g-gym is per kwartaal.

Na de vakantie draagt Henny Knol het lesgeven aan de g-gym over. UDI gaat binnenkort fuseren met alle andere gymnastiekverenigingen in Assen. De g-gym zal een onderdeel blijven van de vereniging.

Mevrouw Knol is bereid om een gastles op de dinsdagavond te geven als activiteit voor de groep. Ze vertelt hiervoor voor de zomer nog weinig tijd te hebben, na de zomer ziet ze mogelijkheden. Daarbij vertelt ze dat haar man, E. Knol, namens de voetbal al twee lessen heeft verzorgd voor de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg.

ICO, Centrum voor Kunst en Cultuur

We hebben contact gehad met Paula Mulder, werkzaam bij ICO. ICO Centrum voor Kunst en Cultuur biedt lessen aan op vele gebieden van Kunst en Cultuur, zoals dans, toneel, muziek, schilderen.

Mevrouw Mulder vertelt dat er op dit moment geen leden met een lichtverstandelijke handicap deelnemen aan de reguliere groepen. Wel worden er speciale workshops gegeven voor deze doelgroep. Deze zijn vaak op aanvraag van de school of instelling die met deze doelgroep te maken heeft. Zo is er bijvoorbeeld ervaring met het verzorgen van lessen voor de school PRO Assen en instelling Van Boeijen. ICO heeft docenten die scholing hebben gevolgd om met de doelgroep LVG te werken.

Paula Mulder vertelt dat er in overleg met de docenten van ICO, de ouder/verzorger van de jongere met LVG en de jongere zelf, gekeken kan worden naar eventuele mogelijkheden bij het aansluiten bij een 'gewone' lesgroep. Er zou een plan gemaakt kunnen worden om het participeren mogelijk te maken.

Een lidmaatschap bij ICO duurt een jaar. Daarbij is het ook mogelijk om korte cursussen te volgen die 6 tot 10 keer duren. Zoals mevrouw Mulder al aangaf is het mogelijk om een passend programma voor een jongere samen te stellen.

Voor vragen kan contact opgenomen worden met Paula Mulder; p.mulder@ico-kunstencentrum.nl

De Duif, werkverband voor levensbeschouwelijke begeleiding

We hebben contact gehad met Ingrid van de Peppel, geestelijke verzorgster in dienst van v. Boeijen en Promens Care. De beide stichtingen hebben een functie gecreëerd van levensbeschouwelijk begeleider. Als levensbeschouwelijk begeleider is mevrouw Van de Peppel bijvoorbeeld bezig met het maken van levensboeken met cliënten/patiënten of geeft ze geestelijke verzorging bij rouwverwerking. Deze functie is niet kerkelijk gerelateerd. Wanneer het initiatief ontstaat voor een gespreksgroep of persoonlijke begeleiding zal de dienst van levensbeschouwelijk begeleider ingehuurd moeten worden.

Verder verzorgt de Duif vieringen die voor iedereen zijn. Deze vieringen vinden iedere zondagochtend plaats om 10.30 uur in het Pastoraal Centrum aan de Paradisoweg op het voormalige instellingsterrein van Van Boeijen. Vaak is er de zondagmiddag nog een activiteit. De dienst is gericht op jongeren en ouderen met een verstandelijke beperking, het wordt bijvoorbeeld aangekleed en verduidelijkt met dia's.

Voor vragen kan contact opgenomen worden met Ingrid van de Peppel:

Ingrid.vandepeppel@vanboeijen.nl

AAC'61, Atletiekvereniging

We hebben contact gehad met Stefan Zevenberg, de voorzitter van atletiekvereniging AAC en met Karel Vos, een trainer bij AAC. Meneer Zevenberg vertelt positief tegenover het verzorgen van een training voor de doelgroep LVG te staan. Trainer meneer Vos staat hier minder positief tegenover. Hij geeft aan hier zelf geen tijd voor te hebben. Mocht er interesse zijn in atletiek is contact opnemen met Stefan Zevenberg een goede optie.

Karel Vos verteld dat hij ervaring heeft met het atletiekles geven aan geestelijk gehandicapten. Hij deed voor een groep van zes mensen. Zijn ervaring is dat de continuïteit ontbreekt. Het kwam vaak voor dat leden niet kwamen. Dit had te maken met ander aanbod dat er voor deze doelgroep was, het probleem van vervoer, regelmatige ziekte, etc. Meneer Vos verteld dat er in Emmen ook een atletiekclub is die voor deze doelgroep lessen aanbiedt en waar het animo erg groot is.

Voor de begeleiding geeft Karel Vos aan dat het geduld en relativiseringsvermogen vereist is om met deze doelgroep om te gaan. Technieken overbrengen is lastiger vanwege de verstandelijke en vaak ook motorische achterstand. Het is belangrijk om je er als trainer bewust van te zijn dat deze

doelgroep veel complimenten en positieve bekrachtiging nodig heeft. Prestatie is minder belangrijk bij deze doelgroep. Winnen doet er niet toe, meedoen is belangrijker.

Het lidmaatschap bij de atletiekvereniging duurt minimaal een jaar. Stefan Zevenberg geeft aan dat bij incidentele gevallen daarvan afgeweken kan worden.

We hebben Karel Vos gevraagd naar zijn visie op het laten participeren van jongeren met een handicap aan groepen met jongeren zonder handicap. Hij vertelt dat dit mogelijk zou zijn wanneer een jongere met LVG talent blijkt te hebben voor atletiek. Daar plaatst hij de kanttekening bij dat ze sociaal minder mee zullen kunnen komen en daardoor buiten de boot zullen vallen. Dan zal afgevraagd moeten worden wat het beste is voor de jongere. Daarbij geeft voorzitter Stevan Zevenberg ook aan dat het niet gewenst is dat de jongere de rest van de groep remt in hun ontwikkeling.

UDI, Marchingband

We hebben contact gehad met Gerhard Tulman, voorzitter van de marchingband. De marchingband oefenend in het gebouw 'de Lariks'. De lestijden zijn van 19.30 – 21.00. om 18.30 is er mogelijkheid voor begeleiding. (wat voor begeleiding?) De leeftijd die zich doorgaans aanmeldt bij de band varieert van 6 tot 16 tot 16 plus. De voorzitter, dhr. Tulman, staat positief tegenover het idee om jongeren met LVG te laten participeren aan een activiteit met andere mensen zonder een verstandelijke handicap. Hij vertelt dat muziek draait om de wet van de herhaling en dat dit goed aansluit bij de doelgroep LVG. Ook vertelt hij al ervaring te hebben met deze doelgroep binnen UDI. Deze ervaringen zijn positief. De jongeren met LVG vielen niet op in de groep en hadden af en toe extra begeleiding nodig.

Tegenwoordig is er een ouder lid dat meespeelt in een jongere groep vanwege het tempo, deze combinatie gaat prima.

Het lidmaatschap bij UDI is per kwartaal op te zeggen. De opzegtermijn is 1 maand.

Gerhard Tulman geeft aan bereid te zijn om een gastles te verzorgen voor de dinsdagavond activiteit van de groep. Hij heeft hier meer ervaring mee. Het komt ook voor dat hij gastlessen in het onderwijs verzorgt. Hierbij brengt hij eigen instrumenten mee.

Jeugdwerker, werkzaam bij de gemeente Assen

We hebben telefonisch contact gehad met Erik van der Heide, jeugdwerker in de gemeente Assen met in zijn pakket de wijk Kloosterveen. Het jeugdwerk in Assen organiseert activiteiten en probeert de jeugd daarmee te bereiken en iets mee te geven. Met hem en zijn collega's is ook contact geweest tijdens een bezoek aan de 'Nacht van de Jeugd'. Via het jongerenwerk heeft Erik nog geen ervaring met jongeren van Stichting Dreei. Via zijn voormalige werk bij de politie kent hij de stichting en diens doelgroep wel.

Erik geeft aan graag in contact te komen met deze jongeren via het jeugdwerk. Het jeugdwerk organiseert activiteiten voor jongeren en wil dit graag doen uit de visie 'voor jongeren, door jongeren'.

Hij wordt enthousiast als we hem vragen naar zijn visie op het participeren van deze jongeren in de wijk Kloosterveen. Participeren door de jongeren zou voor positieve beeldvorming in de wijk kunnen zorgen. Ook heeft het een positief effect op de jongeren zelf wanneer zij zelf organiseren en het resultaat daarvan zien. Erik van der Heide vertelt ons veel ideeën te hebben met betrekking tot buurtprojecten. Hij bevestigt onze visie dat wanneer de jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg meer zichtbaar zijn, buurtbewoners deze doelgroep meer gaan accepteren.

Erik van der Heide geeft aan op de groep langs te willen komen om kennis te maken met groepsleiding en jongeren. Zo wordt zijn gezicht bekend en de drempel richting de activiteiten van het jeugdwerk wellicht minder hoog. Ook worden we verwezen naar een promofilmje van het jeugdwerk: <http://www.youtube.com/watch?v=NoQgAuM2fu0>

Bijlage 4 Visies en beleid op zorginstellingen in woonwijken

Om helder te hebben met welke kaders wij in ons onderzoek te maken zullen krijgen, hebben wij ons eerst afgevraagd wat de beginsituatie is. Hierbij kijken wij naar de visie en het beleid op zorginstellingen in woonwijken van de overheid, de gemeente Assen en Stichting Dreei. Ook zullen we uitzoeken welk beleid gemeente Assen nastreeft op het gebied van jeugd(participatie).

Om te komen tot het antwoord op de vraag naar visies en beleid op zorginstellingen in woonwijken, hebben we een aantal subvragen gesteld. Deze subvragen zijn in dit hoofdstuk ieder als afzonderlijke paragraaf terug te vinden:

- Wat is de visie van de overheid op zorginstellingen in woonwijken
- Het beleid van de overheid op zorginstellingen in woonwijken
- De visie van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken
- Het beleid van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken
- Het beleid van de gemeente Assen op het gebied van jeugd(participatie)
- De visie van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken
- Het beleid van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken
- Ervaringen binnen de stichting m.b.t. participeren van jongeren van behandelgroepen in woonwijken
- Conclusie

4.1 De visie van de overheid op zorginstellingen in woonwijken

Mensen met een verstandelijke handicap hebben het recht om op dezelfde manier in deze samenleving te leven, als mensen zonder handicap. Dat is vandaag de dag het beleid en uitgangspunt van de Nederlandse overheid rondom de zorg voor mensen met een handicap. Kortom, mensen met een handicap moeten de mogelijkheid krijgen volwaardig te participeren in Nederland. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) houdt zich met dit beleid bezig¹⁷. Het ministerie van VWS coördineert dit gedachtegoed en stimuleert alle andere ministeries om ook in hun beleid aandacht te schenken aan en rekening te houden met het in praktijk brengen van het gehandicaptenbeleid.

Om het participeren in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken is er de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze wet is sinds 1 januari 2007 in werking, alle gemeenten voeren deze Wmo uit waarbij ze de vrijheid hebben om hier een eigen beleid bij te ontwikkelen.¹⁸

Het gehandicaptenbeleid heeft als resultaat dat veel instellingen tegenwoordig volgens de volgende visie werken: 'Algemeen wat kan en speciaal alleen waar het per se nodig is'.

Ontstaan van de visie

In de jaren zestig is de visie op de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap sterk veranderd. Tot die tijd had men namelijk de opvatting dat mensen met een verstandelijke handicap vooral hulp nodig hadden en werden ze niet als volwaardige burgers gezien. Dit veranderde naar de opvatting dat verstandelijk gehandicapten ook burgers zijn van deze samenleving en dat ze door hun handicap ondersteuning nodig hebben. Deze tweedeling in visie wordt gemarkeerd door de tweede wereldoorlog. De zorg voor de tweede wereldoorlog was geïnspireerd op het medisch model. Dit model ging zoals hierboven genoemd, hoofdzakelijk uit van het bieden van zorg aan mensen met een handicap. In de lijn van deze overtuiging werden instellingen buiten de samenleving geplaatst en werd daarmee een soort van subsamenleving gecreëerd. Patiënten hoefden in die gecreëerde

¹⁷ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/01/15/gehandicaptenbeleid.html>

¹⁸ Meer informatie over de Wmo is te vinden in paragraaf 2.2 van dit onderzoeksproject.

omgeving niet te voldoen aan het waarden en normen patroon van de gewone samenleving. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de zorg onder de hoede van de overheid. De zorg werd zodoende bekostigd door de samenleving en kwam uit de liefdadigheidssfeer.

Zoals hierboven genoemd veranderd de visie op de zorg eind jaren zestig. In die tijd wordt er kritisch gekeken naar de zorg en wordt er kritiek op de dan bestaande vorm. Binnen de inrichtingen 'zouden de mensen totaal murw raken van de omstandigheden waarin men moest leven' (Overkamp, 2000). Dagbesteding van de mensen in de toenmalige instellingen bleek te bestaan uit een strak regime waarin maar weinig ruimte was voor de patiënt zelf. Patiënten leefden met elkaar op grote dag- en slaapzalen. Als reactie op deze vorm van zorg in instituten, komt in de jaren zeventig het begrip normalisatie naar voren in de zorg. 'Normalisatie van de zorg zou veel meer perspectief bieden om 'mens tussen de mensen' te kunnen zijn' (Overkamp, 2000).

Normalisatie in de samenleving

Voor de vorm van de zorg betekende dit dat het leven van mensen met een verstandelijke handicap zoveel mogelijk overeen diende te komen met het 'normale leven' in de samenleving. Dit principe komt neer op normalisatie, het is sinds de jaren zestig een richtlijn geworden voor de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap. In de jaren zeventig raakt normalisatie langzaam ingeburgerd. Vanaf het jaar 1974 begint ook de overheid zich op normalisatie, integratie en kleinschaligheid te concentreren. Kleinschaligheid is hulpverlening op een kleiner gebied en aan een kleinere doelgroep, ook wel deconcentreren genoemd. De grote doelgroep wordt opgesplitst en verspreid over verschillende locaties. Hierdoor verdwijnen instituten en als gevolg daarvan hun cultuur. De manier van werken binnen een instituut is niet meer wenselijk. In het artikel; Hekken weg: buurt komt zelf integreren¹⁹, komt naar voren dat; 'de overheid instellingen stimuleert om zo min mogelijk cliënten op de instellingsterreinen te houden.'

Ook nu nog wordt het normalisatieprincipe gehanteerd. Onder andere door middel van het plaatsen van instellingen in woonwijken wordt hier aan gewerkt. In het boek 'Instellingen nemen de wijk' van E. Overkamp, valt dit fenomeen onder integratie.²⁰ Met integratie wordt bedoeld het deelnemen aan bestaande structuren die de samenleving kent, zoals onderwijs, huisvesting, werk en sociale contacten met 'normale' mensen in de samenleving. Daarbij is het vanuit het normalisatieprincipe wenselijk dat de voorzieningen die speciaal voor mensen met een verstandelijke handicap waren bedoeld, worden vervangen door de 'normale' voorzieningen die er al zijn bestemd voor iedereen in de samenleving.

Discussie over normalisatie

Vanaf de jaren negentig is er vanuit de overheid een beleid opgesteld met het idee instellingen te deconcentreren naar woonvoorzieningen in woonwijken. Deconcentreren houdt het verspreiden van zorgverlening van een instelling over verschillende locaties in. Het verspreiden over locaties had als doel de zorg van verstandelijk gehandicapten te individualiseren en door ze te plaatsen in wijken werd gestreefd deze groep meer te laten integreren in de samenleving. Deze woonvoorzieningen vielen en vallen nog wel onder de verantwoordelijkheid van instellingen.

Bij het begin van bovenstaande verandering werd er vanuit gegaan dat normalisatie sowieso goed was voor mensen met een verstandelijke handicap. Toch was er ook kritiek op dit nieuwe uitgangspunt. Het leek er op dat normalisatie zelf het doel was, zonder daarbij naar het kunnen en de behoefte van de verstandelijk gehandicapte te kijken. (Overkamp, 2000) In haar boek beschrijft Overkamp hoe deskundigen van mening zijn dat het normalisatieprincipe te veel uit gaat van materiële voorwaarden die vereist zijn om in de samenleving mee te kunnen doen de samenleving gewaardeerd te worden.

¹⁹ Bosman, J. (2008) Hekken weg: buurt komt zelf integreren. *Gelderlander*. Verkregen op 19 februari 2010, via <http://www.gelderlander.nl/algemeen/dgbinnenland/3040462/Hekken-weg-buurt-komt-zelf-integreren.ece>

²⁰ Overkamp, E. (2000). *Instellingen nemen de wijk*. Assen: van Gorcum.

In de jaren negentig begint dit principe te veranderen en spreekt Overkamp in haar boek over een nieuw paradigma. In grote lijnen wordt in die paradigma nog wel uitgegaan van het normalisatieprincipe waarin er naar gestreefd wordt om de verstandelijk gehandicapte in de samenleving te betrekken. Maar daar wordt de kwaliteit van het leven als belangrijk uitgangspunt aan toegevoegd. Er wordt vanaf die tijd meer stilgestaan bij de vraag: “hoeverre de vraaggerichte inrichting van de zorg de kwaliteit van het bestaan van de verstandelijke gehandicapten verbetert dan wel op peil houdt.”(Overkamp, 2000, pag.20)

Tegenwoordig worden veel verschillende manieren van wonen aangeboden en uitgevoerd. Zoals bijvoorbeeld omgekeerde integratie. Dit zou gezien kunnen worden als een tussenvorm van de zorg op een instituut en de zorg gesitueerd in een woonwijk. Mensen zonder handicap kunnen er dan voor kiezen om in een speciaal gebouwde woonwijk op instellingsterrein, rondom instellingsgewouwen, te gaan wonen. Er zijn positieve geluiden van bewoners van die wijken, zowel gehandicapt als niet gehandicapt. Ook zijn er negatieve geluiden over het normalisatieprincipe. Zoals bijvoorbeeld manager Zorg, F. Piguillet, van Craeyenburg, een citaat: “Wij leggen gehandicapten teveel onze normen en waarden op. Maar extreme integratie en normalisatie kunnen leiden tot ontkenning van iemands handicap.”²¹

Zorginstellingen in woonwijken

Na het normalisatieprincipe, dat door de tijd aangepast is, in praktijk gebracht te hebben op het gebied van wonen en werken blijkt in het onderzoek van Overkamp, dat dit idee realiseerbaar was en is.

Mensen met een verstandelijke handicap kunnen in de samenleving meedoen, als ze de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Wat nog ontbreekt aan de normalisatie is de acceptatie vanuit de samenleving, de sociale contacten. Een sociaal contact heeft, met betrekking op de zorg, de betekenis; ‘een sociale relatie die van betekenis is voor de cliënt’. Voor het integreren en normaliseren van mensen met een verstandelijke handicap is het wenselijk dat ze sociale contacten opbouwen met;

- mensen van werk/dagbesteding buiten de instelling;
- mensen van vrijetijdsbesteding buiten de instelling;
- vrijwilligers;
- burens in de wijk;
- gastgezin;
- overige vrienden.

Onder sociale integratie worden contacten met familie en vrienden niet meegerekend.

Een feit blijft dat integratie en normalisatie van twee kanten moet komen. Men kan normaal doen, maar door de omgeving niet normaal gevonden worden. Men kan in een woonwijk wonen, maar vervolgens geen contact hebben met de ‘gewone’ mensen die in die wijk wonen. Wanneer de samenleving mensen met een verstandelijke handicap als volwaardige medeburgers erkent, dan zal er sprake zijn van volwaardige participatie en zou er gesteld kunnen worden dat de normalisatie volledig is.

In het artikel ‘Verstandelijk gehandicapten binnen of buiten de bossen? – Sociale integratie onder vuur’²², wordt geschreven over het terugplaatsen van een groep verstandelijk gehandicapten uit de wijk naar instellingsterrein. Verstandelijk gehandicapten voelen zich namelijk afgewezen door hun omgeving, ‘de gewone samenleving’, waardoor de vraag naar instellingenterreinen groeit. Slechts

²¹ Vries de, E. (2009) De buurman kan raar doen. *Volkskrant*. Verkregen op 18 februari 2010, via http://www.volkskrant.nl/archief_gratis/article870912.ece/De_buurman_kan_raar_doen

²² Andel van, E. (2007) Verstandelijk gehandicapten binnen of buiten de bossen? - Sociale integratie onder vuur. *Zorg en Welzijn*. Verkregen op 19 februari 2010, via <http://www.zorgwelzijn.nl/web/show/id=112114/langid=43/contentid=10830>

10% van de Nederlandse bevolking is bereid zich in te zetten om mensen met een verstandelijke beperking in de maatschappij op te nemen. Dit terwijl uit onderzoek²³ blijkt dat de Nederlandse bevolking het er unaniem over eens is dat mensen met een beperking opgenomen moeten worden in de maatschappij. Het integratieproces van mensen met een verstandelijke handicap is dus voor een groot deel aangewezen op acceptatie door de omgeving van deze mensen. In haar boek schrijft Overkamp onder andere over reactiepatronen van de omgeving op mensen met een verstandelijke handicap, de volgende drie patronen komen naar voren;

- “Men weet niet dat er mensen met een verstandelijke handicap in de buurt wonen en is zich hier niet bewust van;
- Behoedzame reacties, soms zelfs vijandigheid vanuit het idee dat er mensen met een verstandelijke handicap in de buurt wonen;
- Bereidheid tot contact met mensen met een verstandelijke handicap. Dit kan zijn in de rol van consument, burens of vrienden.

De eerste reactie is vaak een behouden reactie. Wel is gebleken dat wanneer mensen met een verstandelijke handicap eenmaal in de wijk zijn, mensen een meer open houding gaan aannemen.”

De overheid denkt dat het neerzetten van een positief beeld van mensen met een verstandelijke handicap van belang is voor de integratie van deze groep mensen. Door middel van informeren kan de samenleving zich beter voorbereiden en een realistisch beeld vormen van mensen met een verstandelijke handicap. Dit gebeurt immers op de instelling ook wanneer mensen met een verstandelijke handicap naar een woonwijk verhuizen, ze worden voorbereid op wat komen gaat, zodat ze er alvast aan kunnen wennen en het proces meer kans heeft om soepeler te verlopen.

De zorg is al jaren bezig met het deconcentratiebeleid, wat een onderdeel is van het normalisatieprincipe. Het heeft geleid tot integratie, alleen nog niet zoveel als de overheid in het begin had gehoopt. In de reader LVG en samenleving, samengesteld door B. Kruijswijk²⁴, wordt een mogelijke oorzaak beschreven voor de beperkte mate van de huidige integratie; ‘Deconcentratie is nog te zeer het verplaatsen van de functie wonen. In de wijk worden allerlei instellingsvoorzieningen aangeboden waardoor de noodzaak tot aansluiting in samenleving wordt weggenomen.’

De optimale situatie van deconcentratie is dat de mensen met een verstandelijke handicap gebruik maken van de ‘normale’ maatschappelijke voorzieningen die voor iedere Nederlandse burger toegankelijk is.

In haar boek spreekt Overkamp over integratie op de gebieden van onderwijs, huisvesting, werk en sociale contacten met ‘normale’ mensen in de samenleving. Volgens dezelfde bron is de gehele integratie niet optimaal gerealiseerd. Hier wordt een andere mogelijke oorzaak genoemd dan de door Kruijswijk genoemde oorzaak. Het blijkt namelijk dat de integratie op het gebied van sociale contacten in de wijk met mensen zonder handicap en mensen met een verstandelijke handicap uit blijft.

²³ Leegwater, E / Lubbinge, A. (2005) *Beeldvorming over mensen met een beperking*. Amsterdam: TNS NIPO.

²⁴ Kruijswijk, B. (2009) *LVG en Samenleving*. School of Social Work. Zwolle: Christelijke Hogeschool Windesheim.

4.2 Het beleid van de overheid op zorginstellingen in woonwijken

Beleid van de overheid dat in relatie staat met ons onderzoek is terug te brengen naar één onderwerp namelijk, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).²⁵

Om de visie van de overheid uit te kunnen voeren en daarmee participatie in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken is er de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Deze wet is sinds 1 januari 2007 in werking. Alle gemeenten voeren deze Wmo uit en hebben de vrijheid om hier een eigen beleid op te ontwikkelen.

Het algemene doel van de Wmo is als volgt:

- Meedoen (participatie) optimaliseren – maatschappelijk doel.
- Zelfredzaamheid optimaliseren

De Wmo schrijft het college van burgemeester en wethouders (het college) voor om ter compensatie van de beperkingen die een persoon met een beperking, een chronisch, psychisch of een psychosociaal probleem ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie, voorzieningen te treffen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Deze te treffen voorzieningen zijn erop gericht de beperkte persoon in staat te stellen:

- Een huishouden te voeren;
- Zich te verplaatsen in en om de woning;
- Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Deze te treffen voorzieningen kunnen zowel individuele voorzieningen als algemene voorzieningen zijn. Te denken hierbij valt aan voorzieningen voor gehandicapten en huishoudelijke verzorging of welzijnsdiensten.

Bovenstaande omschrijving van de wet brengt de volgende uitgangspunten met zich mee:

1. De eigen, individuele verantwoordelijkheid: iedere burger is zelf verantwoordelijk voor het regelen van zaken die nodig zijn om te participeren.
2. De “civil society”: inwoners zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf maar ook voor elkaar. Waar nodig wordt men geacht elkaar te helpen. De gemeentelijke overheid heeft daarbij een stimulerende en faciliterende rol.
3. Algemene lokale voorzieningen: elke gemeente heeft een aanbod van ondersteunende voorzieningen, waar alle inwoners gebruik van kunnen maken. In dit kader moet gedacht worden aan instellingen voor sociaal-cultureel werk, algemeen maatschappelijk werk, sport, cultuur en recreatie.
4. De gemeente voert de regie over een samenhangend stelsel van welzijn, wonen en zorg op lokaal niveau.

Vanuit de overheid is er dus het Wmo-beleid welk iedere gemeente op haar eigen manier kan uitvoeren. De uitgangspunten blijven hetzelfde, maar zullen in iedere gemeente andere voorzieningen en maatregelen met zich meebrengen. Deze voorzieningen zijn dan afgestemd op de samenstelling en eigenschappen van de desbetreffende gemeente. Er wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de burgers in Nederland om de uitvoering van het Wmo-beleid tot een succes te maken. De gemeente en de overheid vervullen een stimulerende en aansturende rol bij de uitvoering van het beleid.

²⁵ Wet Maatschappelijke Ondersteuning. (2007) Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

4.3 De visie van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken²⁶

Assen voert een duidelijk beleid op het verzorgen van woonruimte aan alle inwoners van Assen. Ze willen een stad voor iedereen en in het woonplan hebben ze uitgewerkt hoe ze dit zien en waar willen maken. Hieronder volgt een samenvatting van de informatie uit het woonplan gespecificeerd op het onderwerp behandelgroepen in de wijk en participatie van de doelgroep. Dit houdt dus in dat we voornamelijk ingaan op de vorm van het beschermd wonen. Onder beschermd wonen vallen huishoudens die behoefte hebben aan 24-uurs toezicht en/of begeleiding. De jongeren waar dit onderzoek op gericht is wonen op een behandelgroep waar 24 uur per dag zorg is. Hiermee valt deze vorm van wonen onder het begrip beschermd wonen in de gemeente Assen.

Assen heeft veel verschillende typen huishoudens, hier zijn ze trots op en willen ze zich voor inzetten om dit te behouden. Ze willen een stad voor iedereen. Opvallend is dat in elke wijk van Assen wel een vorm van beschermd wonen gevestigd is en elke wijk biedt dus 24-uurs aanwezig zorg en/of toezicht aan een of meer doelgroepen.

Assen wil mensen met een zorgvraag in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en actief te participeren in de samenleving. Dit vraagt om voldoende aanbod aan woonvormen waar zorg geleverd kan worden. De gemeente gaat hierbij in het woonplan met name in op de ouderen, maar ook de verstandelijk beperkten spelen hier een rol in.

4.4 Het beleid van de gemeente Assen op zorginstellingen in woonwijken

In het woonplan 2010-2030 van de gemeente Assen staat beschreven wat het specifieke beleid is van de gemeente op behandelgroepen in de wijk. Het aanbod beschermd en verzorgd wonen wordt uitgebreid. In de plannen 2009 tot 2015 zijn de volgende cijfers genoemd:

- ongeveer 190 verzorgd wonen,
- 220 beschermd wonen,
- 650 intramurale plaatsen

Dit aanbod is meer dan voldoende om tegemoet te komen aan de verwachte groeiende vraag. De gemeente gaat met aanbieders van wonen en zorg in gesprek over de noodzaak tot en kansen voor modernisering en spreiding van woonzorgvoorzieningen. Dit nemen ze mee in het gesprek over woonservicezones. Het begrip woonservicezones zal verderop in deze tekst nader toegelicht worden.

De meeste mensen willen het liefst zo lang mogelijk zelfstandig wonen, als dit niet meer lukt zoeken ze kleine woonvoorzieningen op die deel uit maken van de samenleving. Ook in de huidige samenleving is dit een trend: mensen met een beperking mogen of moeten ‘gewoon’ meedoen aan de samenleving. Ze wonen dan ook steeds meer in woonwijken. Ook in Assen deelt men deze visie. Ze verwachten meer vraag naar combinaties van wonen, zorg en welzijn. In de planning wordt hier al rekening mee gehouden en op ingesprongen.

De gemeente wil mensen met een zorgvraag in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en actief te participeren in de samenleving. Dit geldt nadrukkelijk niet alleen voor de ouderen, maar ook voor alle mensen met een beperking. Het aanbod van woonzorgcombinaties in Assen is groot, zowel voor ouderen als voor andere doelgroepen met een zorgbehoefte. In de toekomst zal voor de groep die 24-uurs begeleiding nodig heeft in veel gevallen specifieke huisvesting noodzakelijk blijven.

²⁶ Gemeente Assen. (2009) *Woonplan Assen 2010-2030*. Assen: RIGO Research en Advies BV.

Woonservicezones

Zoals gezegd streeft de gemeente na dat ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig en zo zelfstandig mogelijk blijven wonen en functioneren. Een manier waarop de gemeente dit wil realiseren is het invoeren van woonservicezones.

Deze woonservicezones hebben als uitgangspunten:

1. Bevorderen van zelfredzaamheid en zelfstandigheid
 - a. ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen in de eigen buurt;
 - b. mensen met een beperking of handicap wonen en leven zo zelfstandig mogelijk.
2. Iedereen doet mee (bevorderen van participatie door o.a. ontmoeting en activiteiten) en iedereen telt mee: ertoe doen, mee mogen doen, erbij horen, toegankelijkheid vergroten.

Deze punten zijn met elkaar verweven, omdat ze in samenhang beide beter tot hun recht zullen komen.

“De gemeente ziet het als haar taak om voor een goede, toegankelijke infrastructuur van voorzieningen te zorgen om de leefbaarheid, de sociale samenhang en participatie te bevorderen. Hierbij gaat het zowel om het stimuleren van sociale contacten binnen groepen (bijvoorbeeld via ouderensoos,zheimercafé) als contacten die groepen overbruggen (bijvoorbeeld via buurtbarbecue of sportclub).” De gemeente ziet hier voor zichzelf een regierol in.

Een woonservicezone is een gebied waarin bepaalde voorzieningen aanwezig zijn, afhankelijk van en afgestemd op de doelgroep. Er wordt gestreefd naar voorzieningen op loopafstand van de zorgbehoefte. Daarnaast zal er een haal- en brengdienst moeten zijn die de mensen naar de activiteiten toe moet brengen als ze er zelf niet kunnen komen. Voor het aanbod van de voorzieningen moet de doelgroep actief benaderd worden. Ze moeten weten wat er is en waar mogelijk moet de voorziening naar de doelgroep gebracht worden. Bij het ontwikkelen van het aanbod van diensten staat de vraag van de bewoners centraal.

Om een wijk in een woonservicezone te veranderen moet de wijk een of meer van de volgende kenmerken hebben:

- de wijk heeft een bepaalde omvang voor voldoende draagvlak voor voorzieningen
- in de wijk is huisvesting voor bijzondere doelgroepen aanwezig
- In de wijk wonen relatief veel ouderen.

De woningen in de woonservicezone dienen zo gewoon mogelijk te zijn, zowel in uitstraling als vorm. Dit om de visie van de gemeente zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen. Daarnaast zal er in de wijk een draagvlak moeten zijn om de integratie en maatschappelijke participatie van mensen die begeleid wonen of op een groep wonen te laten slagen. Wanneer er zich steeds meer bijzondere doelgroepen in dezelfde wijken vestigen, kan het draagvlak verdwijnen en zelfs zorgen dat er weerstand ontstaat tegen nieuwe doelgroepen.

De gemeente Assen wil de komende jaren meer regie voeren op de huisvesting van bijzondere doelgroepen in de wijken. Zij zien voor zichzelf een duidelijke rol weggelegd in het kiezen van de locatie, in de communicatie met omwonenden en integratie in de wijk.

Er wordt ingezet op 4 pilots, waarvan Kloosterveen er één is. Dit gebeurt volgens planning in het eerste deel van 2010. Als de woonservicezones hier aanslaan wordt het uitgebreid naar de andere wijken. Het kan dus zijn dat we dit tegen komen tijdens onderzoek. Wanneer dit het geval is zullen wij beoordelen in hoeverre de ontwikkelingen ervan voor ons interessant zijn.

4.5 Het beleid van de gemeente Assen op het gebied van jeugd(participatie)

Beleidsnota's

We hebben een aantal beleidsnota's gevonden die voor ons relevant zijn. Deze nota's hebben we samengevat. De samenvattingen van de nota's zullen in de bijlagen²⁷ te vinden zijn. De nota's die we hebben gelezen en wij relevant achten, voor de doelgroep jongeren van 12 tot 20, met toespitsing op het onderwerp participeren in de gemeente, zijn de volgende:

- Kadernota Jeugdbeleid van de gemeente Assen
- Uitvoeringsprogramma Integraal jeugdbeleid gemeente Assen 2009/2010
- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Nota: Mensen maken de stad
- Nota: Meedoen Mogelijk Maken
- Nota: Meedoen en meetellen
- Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016
- Nota: sportaccommodaties Assen 2008-2025
- Nota: Evenementen beleid
- Subsidie Mogelijkheden

Door de nota's is ons duidelijk geworden dat de gemeente Assen het jeugdbeleid belangrijk vindt. In de nota's wordt uitvoerig gesproken over jeugd. In de uitvoeringsnota vinden we een lijst terug met uitvoeringsplannen in de vorm van activiteiten, materialen en subsidies, gericht op de jeugd in Assen. Hieronder beschrijven we de belangrijkste uitgangspunten en beleidspunten van de Gemeente Assen uit de nota's, die relevant zijn voor dit onderzoek. Voor een uitgebreider beeld van de plannen van de gemeente verwijzen we naar de bijlagen.

Missie

De missie van de gemeente Assen luidt: 'Een belangrijke bijdrage leveren aan het opgroeien van jongeren tot volwassenen die zelfstandig, gelijkwaardig en actief deelnemen aan de maatschappij.' Deze missie fungeert als uitgangspunt voor de ambities en doelstellingen van de gemeente op verschillende terreinen.

Uit deze missie komt naar voren dat de gemeente zich aansluit bij de Wmo en gericht is op meedoen van de burgers aan de maatschappij, oftewel participatie aan het leven in de gemeente Assen. Jeugdparticipatie loopt als rode draad door alle nota's. Onder participatie verstaat de gemeente het volgende:

- Maatschappelijke participatie: de deelname van de jeugd aan de activiteiten in de eigen leefomgeving.
- Politieke participatie: inspraak en meepraten over het beleid.

De gemeente wil alle doelgroepen betrekken bij de samenleving.

De jeugd moet volgens de gemeente meer kansen krijgen om zich te kunnen ontplooiën, op school en buiten school. Volwassenen worden ondersteund en gemotiveerd voor het vinden van werk of het bezig zijn met een taak in de samenleving. De gemeente zet zich in voor een optimale leefkwaliteit voor alle inwoners van de gemeente Assen. De jeugd heeft mogelijkheden tot inspraak in het beleid. Zo is het huidige beleid afgestemd op wensen van de jeugd die tijdens een enquête zijn opgedaan. De jongeren hebben bijvoorbeeld aangegeven dat zij meer activiteiten aanbod zouden willen zien in de gemeente.

De gemeente is hier mee bezig gegaan. De kadernota over het jeugdbeleid in Assen is ingedeeld in pijlers, waarvan 'vrije tijd' er één is. De activiteiten die de gemeente aanbiedt, of wil versterken, wil zij op een laagdrempelige manier toegankelijk maken voor jeugd. De gemeente wil instellingen en

²⁷ Bijlage 1: Samenvatting nota's Gemeente Assen.

verenigingen die met jeugd te maken hebben bewust maken van het feit dat zij een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappelijke waarde sociale cohesie; de samenhang tussen mensen in een gemeenschap.

In de tabel hieronder is een overzicht te zien van de doelen die de gemeente nastreeft op het gebied van jongerenparticipatie met de daaraan gekoppelde activiteit(en). Voor een uitgebreidere omschrijving van de activiteiten verwijzen wij u naar bijlage 2²⁸ van dit onderzoeksproject.

Doel	Actie/instrument
<i>Gemeentelijk beleid sluit aan o.a. op wensen en belevingswereld van jongeren</i>	<i>Verschillende trajecten afhankelijk van de vraag (min. 4 x per jaar)</i>
<i>Kinderen en jongeren in Assen maken kennis met nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.</i>	<i>Maatschappelijke Stages in het VO</i>
<i>Alle jeugdigen kunnen in hun buurt deelnemen aan activiteiten in het onderwijs, zorg en welzijn met thema's om een gezonde leefstijl te bevorderen.</i>	<i>Subsidie regeling jeugdleden</i>
	<i>Brede School</i>
	<i>Sportbeleid</i>
	<i>Jongerenwerk</i>
<i>De overlast en criminaliteit in de wijken veroorzaakt door jongeren neemt af.</i>	<i>Combinatiefunctie-narissen / BOS-projecten</i>
	<i>Straathoekwerk</i>
<i>Meer activiteiten voor jongeren, speciaal voor hangjongeren</i>	<i>Oud- en nieuw evenement</i>
	<i>Project Hangjongeren</i>
<i>De gemeente faciliteert Assenbreed mogelijkheden tot ontplooiing d.m.v. ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding. Zo zijn er voldoende openbare (sport) faciliteiten voor alle Jongeren</i>	<i>BOS-Impuls</i>
	<i>Sport en spel 12+</i>
<i>Er is een breed en gevarieerd aanbod van georganiseerde vrije tijdsbesteding. Elke jongere moet hierdoor de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een zinvolle, op ontplooiing gerichte activiteit in zijn/haar vrije tijd, die past bij zijn/haar interesse.</i>	<i>Subsidieregeling Jongerenactiviteiten-budget</i>
	<i>BOS- Impuls</i>
	<i>Arrangement 2</i>
	<i>Wijkactiviteiten</i>
	<i>Meiden activiteiten</i>
	<i>Brede School</i>
	<i>Summerbreak</i>
	<i>Ondersteuning aan jeugdsoos</i>
	<i>Ondersteuning aan jongeren</i>
	<i>Uitwisselingsproject "HOLA"</i>
	<i>Nacht van de Jeugd</i>
	<i>Jongerencentrum The Industry</i>
	<i>Dag Arrangement en Naschoolse activiteiten / Verlengde Schooldag</i>
	<i>Cultuureducatie</i>
	<i>Combinatiefunctie-naris cultuur</i>
<i>Er is extra aandacht voor jeugd met een beperking of achterstand om hen te laten participeren in het reguliere aanbod. Door de fysieke en financiële toegankelijkheid van activiteiten te verbeteren, komt voor deze groep een gevarieerder aanbod beschikbaar.</i>	<i>Ontwikkeling van culturele, sociale vaardigheden en talenten</i>
	<i>Stimulerings- regelingen cultuur en cultuurparticipatie</i>
	<i>Aangepast sporten</i>
	<i>Club extra</i>
	<i>Inventarisatie fysieke toegankelijkheid</i>
	<i>Subsidieregeling jeugdleden</i>
	<i>Subsidie sportclub van Bruce en Brian</i>

²⁸ Bijlage 2: Uitgebreid overzicht van doelen en activiteiten in gemeente Assen op het gebied van jongerenparticipatie.

Voor het mogelijk maken van deze activiteiten en het aanzetten tot initiatief voor het bedenken en organiseren van activiteiten, heeft de gemeente een bepaald budget en is er mogelijkheid tot het verstrekken van subsidies. De subsidies waar wij tijdens het onderzoeksproject mee te maken hebben gekregen, zijn beschreven in hoofdstuk 7, waar in wordt gegaan op middelen en maatregelen die de gemeente Assen bied om de participatie voor de jongeren mogelijk te maken.

4.6 De visie van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken

Stichting Dreei heeft meerdere behandelgroepen voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 21 jaar. In een behandelgroep wonen maximaal acht kinderen en/of jongeren. Bij de samenstelling van een behandelgroep wordt rekening gehouden met de regio van herkomst, de leeftijd van de kinderen en/of jongeren en de hulpvraag. De behandelgroepen zijn gehuisvest in woonhuizen, geïntegreerd in woonwijken in de diverse vestigingsplaatsen. En juist daar zijn we benieuwd naar, waarom Stichting Dreei heeft gekozen voor het plaatsen van de instelling in de wijk. In het jaardocument van 2008²⁹ en in de missie en visie van Stichting Dreei komt dit duidelijk naar voren. Het jaardocument en de site van Stichting Dreei zijn dan ook de bronnen die voor onderstaande tekst zijn gebruikt.

Zoals al in de missie en visie naar voren kwam, vindt Stichting Dreei dat een verstandelijk gehandicapt kind aanwezig mag zijn in en mag deelnemen aan de samenleving. Daarnaast hebben zij de visie dat elk mens, verstandelijk gehandicapt of niet, deel uit maakt van de maatschappij. Er wordt dan ook naar gestreefd om de kinderen en jongeren die behandeld worden deel te laten nemen aan en deel uit te laten maken van het ‘gewone leven’. Stichting Dreei vindt het volgende principe een belangrijk uitgangspunt:

“Gewoon als het kan, speciaal als het moet”.

Het gaat er in de behandeling om dat een kind of jongere zo goed mogelijk in de maatschappij kan functioneren en een plaats heeft binnen die samenleving. De gedragsvaardigheden worden vergroot waardoor de jongere vaardiger wordt in het uitvoeren van taken, zowel op praktisch gebied als op sociaal gebied. Zo komt men volgens Stichting Dreei tot: “herstel van het gewone leven”

Hier wordt indirect eigenlijk al duidelijk waarom de instellingen in de woonwijk geplaatst zijn. Zo staan ze het dichtst bij ‘het gewone leven’ en maken ze letterlijk deel uit van de maatschappij.

Op de site is dit niet letterlijk zo vermeld, maar als het jaardocument erbij gepakt wordt, kunnen we het volgende lezen:

“De visie van Stichting Dreei is ‘gewoon als het kan, speciaal waar het moet’. Dit betekent dat alle locaties in de woonwijk of rand woonwijk zijn gesitueerd en dat gebruik wordt gemaakt van de bestaande voorzieningen; onderwijs, clubs, bibliotheek, wijkactiviteiten. Extra ondersteuning waar dit nodig is, wordt geboden. Het vervoer is vaak wel een knelpunt.”

“Het is de opdracht van de samenleving en dus van Stichting Dreei om de voorwaarden te scheppen dat jongeren met een lichte verstandelijke beperking geïntegreerd wonen en werken in de samenleving. Bij het realiseren van de huisvesting gaat Stichting Dreei dan ook uit van genormaliseerd wonen.”

Verder klinkt in het hele jaardocument door dat alle jongeren en kinderen de kans moeten krijgen om hun plek in de maatschappij te verwerven. Zo ook de jongeren met een lichte verstandelijke beperking al dan niet met hulp. De orthopedagogische behandeling en begeleiding die Stichting Dreei biedt zal er aan bijdragen dat de jongeren op een voor henzelf volwaardige manier kunnen deelnemen aan de maatschappij.

²⁹ Stichting Dreei. (2008) *Jaarverantwoording zorginstellingen 2008*. Assen: Stichting Dreei. (Laatst beschikbare op de site)

4.7 Het beleid van Stichting Dreei op het plaatsen van zorginstellingen in woonwijken

Zoals uit het jaardocument van 2008 blijkt heeft Stichting Dreei een beleid op het plaatsen van behandelgroepen in de wijk. In gesprekken met J. Niessen is naar voren gekomen dat de visie, zoals in dit jaardocument beschreven, nog altijd actueel is en gedragen wordt binnen Stichting Dreei. De behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg te Assen staat in een gewone woonwijk en sluit op die manier aan bij de visie van Stichting Dreei. Hoe de visie van de stichting verder in praktijk wordt gebracht op de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg te Assen zullen wij gedurende het uitvoeren van het onderzoek ondervinden.

4.8 Ervaringen binnen de stichting m.b.t. participeren van jongeren van behandelgroepen in woonwijken

Op deze vraag hebben we antwoord verkregen door middel van een enquête onder de gedragswetenschappers van Stichting Dreei en uit gesprekken met groepsleiding en jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg.

Ervaringen vanuit de jongeren m.b.t. participeren in de wijk

Bij een aantal jongeren hebben we na de uitvoering van het spel, voor het onderzoek naar interesses met betrekking tot vrijetijdsactiviteiten, vragen gesteld over activiteiten die ze al deden en contacten in de wijk die ze al hebben.

Een aantal spreekt af en toe met kinderen of jongeren die hij of zij tegenkomt op straat. Dit zijn spontane contacten en hebben geen regelmatige vorm. Twee jongeren gaven aan dat ze lid zijn van een vereniging. Iedere week hebben ze een uur streetdance. Via deze dansgroep hebben ze contacten opgedaan met jongeren buiten de groep en hadden ze daar buiten de streetdance ook contact mee. Deze twee jongeren hebben door het lidmaatschap bij een vereniging informele (vriendschappelijke) contacten in de wijk opgedaan.

Ervaringen vanuit de behandelgroep m.b.t. participeren in de wijk

Vanuit de groep is er contact met de sportbuurtwerker in de wijk. De behandelgroep heeft iedere dinsdagavond een sportactiviteit. Hiervoor zijn er contacten met gastdocenten uit (de buurt van) Assen. Ook zijn voor deze activiteit veel sportverenigingen in de wijk benaderd met de vraag of ze geïnteresseerd en bereid zijn om een gastles te verzorgen. Hierop komen vaak enthousiaste reacties en vrijwel nooit een 'nee'. Van de gastdocenten heeft groepsleiding teruggehoord dat begeleiding van de jongeren essentieel is. Groepsleiding herkent dit en is zelf altijd aanwezig bij de activiteit.

Ook heeft de groep contact gezocht met bewoners in de wijk om er door middel van brieven achter te komen of er in de wijk mensen zijn die een gastles zouden willen verzorgen. Hierop zijn echter geen reacties gekomen.

Ervaringen van gedragswetenschappers m.b.t. participeren in de wijk

Binnen Stichting Dreei werken zes gedragswetenschappers. In een enquête aan hen hebben wij vragen gesteld over de ervaringen die zij al hebben binnen de stichting met betrekking tot het participeren van jongeren van behandelgroepen in woonwijken in gestructureerde en ongestructureerde vorm. Ook hebben we voorbeelden gekregen van ervaringen van de gedragswetenschappers met betrekking tot dit onderwerp buiten Stichting Dreei. Deze informatie wordt toegevoegd aan deze paragraaf vanwege de bruikbaarheid voor het onderzoeksproject.

Uit de antwoorden in de enquête blijkt dat participatie al een rol speelt bij de behandeling van de jongeren. Er wordt vanuit de gedachte 'normaal als het kan' gestreefd naar deelname aan de samenleving en vrijetijdsbesteding van de jongeren in de wijk. Dit om heersende stigma's te verbreken, de jongeren het plezier van een sociaal leven buiten te laten ervaren en te laten recreëren

met anderen. Sommige jongeren binnen Stichting Dreei hebben een krantenwijk. Daarnaast maken de jongeren gebruik van voorzieningen in de wijk, zoals de speeltuinen, speelvelden, supermarkt en sporthal. Ook bij teamdagen voor groepsleidingen wordt gebruik gemaakt van de voorzieningen in de wijk, zoals multifunctionele ruimte in de school of zaaltjes van de kerk. Hieruit blijkt dat zowel jongeren als groepsleiding gebruik maken en voor een deel bekend zijn met de mogelijkheden en voorzieningen in de wijk.

Op de vraag naar ervaringen met de gestructureerde vorm van participatie in de wijk komt de opmerking dat participatie meestal op basis van toevalligheid gebeurt. Toch zijn er binnen Stichting Dreei ervaringen met de gestructureerde vorm van participatie:

- Door de jongeren van de Hildegard van Bingenweg wordt wekelijks een uur gesport in een sporthal in de wijk.
- Op 'de Grijze Snip' wordt jaarlijks een kraampjesdag georganiseerd, waarbij jongeren hun oude speelgoed en zelfgemaakte schilderijen e.d. verkopen.

Doelen bij deze activiteiten zijn;

- Op structurele basis activiteiten ondernemen;
- Jongeren laten bewegen;
- Samen activiteiten ondernemen

Het initiatief en de organisatie van bovenstaande activiteiten ligt in handen van groepsleiding. Hierbij valt te denken aan het rond krijgen van de financiën (bij Stichting Dreei/vanuit een fonds), gastdocenten regelen/zelf sportles geven, voorbereiding en uitvoering. Bij de gedragswetenschappers is niet bekend hoeveel geld de activiteit gekost heeft en hoe dit bekostigd is. Tevens is bij de gedragswetenschappers onbekend hoeveel tijd de activiteit gekost heeft en hoe hier tijd voor vrijgemaakt is.

Met beide hierboven genoemde structurele activiteiten zijn positieve ervaringen opgedaan. De doelen worden behaald en de activiteiten vormen intussen een vast programmaonderdeel.

In een niet gestructureerde vorm zijn er ook ervaringen met activiteiten in een wijk. Zo is er een buurman die jongeren van een behandelgroep betreft bij zijn hobby; crossfietsen. Dit is een mooi initiatief en voorbeeld van integratie in de wijk. Ook is er contact gezocht met een sportschool/fitnesscentrum, waardoor nu jongeren van de behandelgroep meer kunnen sporten.

Ervaringen van een gedragswetenschapper met de gestructureerde vorm van participatie buiten Stichting Dreei zijn de volgende:

- Gehandicaptenvoetbal
- Speciale jeugdsoos
- Blauwe wimpelgroepen
- Vakantiekampen

4.9 Conclusie

De vraag die we in dit hoofdstuk beantwoord wilden zien, was: welke visies zijn er en welk beleid wordt er gevoerd op zorginstellingen in woonwijken. Dit hebben we bekeken vanuit de overheid, de gemeente Assen en Stichting Dreei.

Met deze vraag hebben we beoogd om een duidelijk beeld te krijgen van de kaders waarbinnen we ons onderzoek doen. Hierbij hebben we gekeken naar de visie en het beleid op zorginstellingen in woonwijken van de overheid, de gemeente Assen en Stichting Dreei. We hebben daarbij ook onderzocht welk beleid gemeente Assen heeft op het gebied van jeugd(participatie). Door alle subvragen te hebben onderzocht en beantwoord, kunnen we nu komen tot een algemene conclusie.

Door de geschiedenis van de beeldvorming met betrekking tot verstandelijk gehandicapten te bestuderen, hebben we een duidelijk beeld gekregen over de visies en de achtergronden van de samenleving die geleid hebben tot het plaatsen van instellingen in de wijk.

Hiernaast hebben we kunnen vaststellen dat het beleid en het uitgangspunt van de overheid, rondom de zorg voor mensen met een handicap, is dat mensen met een verstandelijke handicap het recht hebben om op dezelfde manier in deze samenleving te leven, als mensen zonder handicap. Het beleid van de overheid, in relatie met dit onderzoek, is terug te brengen naar één onderwerp, namelijk de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) houdt zich bezig met het beleid voor gehandicapten. Het gehandicaptenbeleid heeft als resultaat dat veel instellingen tegenwoordig volgens de volgende visie werken: 'Algemeen wat kan en speciaal alleen waar het per se nodig is'.

Assen wil een stad voor iedereen en heeft de visie dat ook mensen met een beperking 'gewoon' mee mogen en moeten doen in de samenleving. Uit hun beleid blijkt dat ze zich inzetten om meedoen voor verschillende doelgroepen mogelijk te maken. Hieronder vallen ook de jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg.

Zo wil de gemeente onder andere dat de woningen waar ze in wonen er zo gewoon en normaal mogelijk uit zien. Ook vindt de gemeente het belangrijk dat verstandelijk beperkten (optimaal) participeren en hier wil zij zelf een duidelijke rol in vertolken. Ze wil stimuleren, aansturen en zorgen dat meerdere partijen samenwerken en afstemmen.

Na oriëntatie blijkt dat de gemeente Assen op verschillende gebieden subsidies verleent om participatie van de jeugd, woonachtig in Assen te ondersteunen en stimuleren.

Dit alles biedt een gunstig perspectief voor het onderzoeksproject. Wij zullen namelijk in navolging van de visie van de overheid en de gemeente gestructureerde activiteiten aanbevelen die bijdragen aan de participatie van een bijzondere doelgroep in de samenleving. Het onderzoeksproject sluit aan bij de visie van de overheid en de gemeente. Hierdoor kan Stichting Dreei aanspraak maken op eventuele subsidies en regelingen, om de participatie van de jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg in de wijk Kloosterveen te bevorderen.

Opvallend is dat in de nota's weinig concrete plannen staan en dat er zeer beperkte uitleg over de uitvoering van de plannen is gegeven. In de nota's wordt bepaalde informatie genoemd, zoals een LVG-actieplan, die verder niet terug te vinden is op de site van de gemeente. Deze informatie zullen we via andere wegen proberen te verkrijgen.

Voor Stichting Dreei gaat het er in de behandeling om dat een kind of jongere zo goed mogelijk in de maatschappij kan functioneren en een plaats heeft binnen die samenleving. De gedragsvaardigheden worden vergroot waardoor de jongere vaardiger wordt in het uitvoeren van taken, zowel op praktisch gebied als op sociaal gebied. Zo komt men volgens Stichting Dreei tot: "herstel van het gewone leven". Daarnaast is de visie van Stichting Dreei 'gewoon als het kan, speciaal waar het moet'. Met deze visie in gedachte is het eigenlijk logisch dat instellingen in de

woonwijk of aan de rand van een woonwijk zijn gesitueerd. Ze willen dat de jongeren zo genormaliseerd mogelijk wonen en kiezen er daarom voor om zich te huisvesten in woonwijken. De behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg te Assen staat in een woonwijk en sluit op die manier aan bij de visie van Stichting Dreei

Gewoon waar het kan, speciaal waar het moet: visie van zowel overheid, gemeente als Stichting Dreei. Dit kader sluit goed aan bij het onderzoeksproject, omdat dit onderzoeksproject gericht is op het bevorderen van een 'gewone' vrijetijdsbesteding en 'normale' participatie van de jongeren in de wijk.

Het verkrijgen van informatie door gesprekken en het doorlezen van nota's en andere literatuur heeft een helder kader opgeleverd over de visies en beleid die er zijn rondom het onderwerp van dit onderzoek. Participeren van jongeren met LVG van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg in de woonwijk Kloosterveen.

Bijlage 5 Enquêtes

Wij, Dianne, Lianne en Jenny, zijn drie studentes Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan Christelijke Hogeschool Windesheim, te Zwolle. Wij richten ons afstudeeronderzoek op mogelijkheden tot participatie in de wijk Kloosterveen, van de jongeren aan de Hildegard van Bingenweg te Assen van Stichting Dreei. Dianne signaleerde in haar jaarstage op deze residentiële behandelgroep van Stichting Dreei dat de contacten tussen de jongeren van de behandelgroep en de bewoners van de wijk zeer beperkt waren. De jongeren van de behandelgroep en hun groepsleiding zouden dit graag anders zien. Met behulp van dit onderzoeksproject hopen wij een bijdrage te leveren aan verbetering van de situatie.

Het onderzoek is gericht op participatie van de jongeren, door deel te nemen aan gestructureerde vrijetijdsactiviteiten. We denken hierbij bijvoorbeeld aan lidmaatschap van een sportclub, deelnemen aan een vossenjacht (wijkvereniging) en andere georganiseerde activiteiten in en rondom de wijk.

In overleg met Jan Niessen, gedragswetenschapper en begeleider van het onderzoek namens de stichting, hebben we ervoor gekozen om ons te beperken tot participatie m.b.t. vrijetijdsactiviteiten. Tevens hebben wij in dat overleg besloten ons te beperken tot de jongeren van de behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg. Hierdoor is het onderzoek haalbaar en zal het eindproduct voor deze behandelgroep concreet en specifiek zijn. Onderdelen van het eindproduct zullen ook toegepast kunnen worden op andere behandelgroepen van Stichting Dreei.

Om met dit onderzoek zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen en behoeften van Stichting Dreei, hebben wij deze enquête opgesteld voor alle gedragswetenschappers die werkzaam zijn binnen deze stichting, waaronder ook u. Wij zijn benieuwd naar uw deskundige blik op de mogelijkheden en wenselijke situatie m.b.t. participatie in de wijk van de jongeren van een behandelgroep.

De enquête begint met een paar algemene vragen om een beeld te krijgen van u als respondent. Daarna volgen er specifieke vragen over ervaringen met participatie in de vrije tijd. We hopen op uw medewerking te kunnen rekenen. Het invullen van de enquête zal ongeveer 20 minuten in beslag nemen.

We hopen de enquête zo spoedig mogelijk retour te ontvangen. Uiterlijk donderdag 1 april a.s.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

- 1a. Naam:
 1b. Werkzaam bij afdeling:
 1c. Al jaar gedragswetenschapper.
 1d. Waarvan binnen Stichting Dreei.

Omdat we het onderzoek richten op de residentiële behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg, verzoeken wij u om de antwoorden op de vragen te baseren op ervaringen die u met residentiële behandelgroepen heeft. Andere settings zijn in dit stadium van ons onderzoek minder relevant. Eventuele relevante ervaringen binnen een andere setting kunt u toelichten bij vraag 6.

2a. Speelt participatie in de wijk een rol bij de behandeling van de jongeren?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

2b. Zo ja, welke rol speelt participatie bij de behandeling van de doelgroep? Zo nee, waarom speelt participatie geen rol bij de behandeling van de doelgroep?

.....

3a. Heeft u tijdens uw loopbaan binnen Stichting Dreei ervaring met een gestructureerde vorm van participatie m.b.t. vrije tijd van de doelgroep in de wijk?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ga verder naar vraag 4

3b. Zo ja, wat zijn deze ervaringen?

.....

.....
.....
.....
.....

3c. Hoe was deze activiteit geregeld?

- Wat was het doel van de activiteit?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Wie heeft het georganiseerd?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Welke taken lagen er voor medewerkers van Stichting Dreei?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Welke personen en/of instanties waren er verder nog betrokken bij het voorbereiden en uitvoeren van de activiteit?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Heeft de activiteit geld gekost en hoe is dit bekostigd?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Hoeveel tijd heeft de activiteit gekost en hoe is hier tijd voor vrijgemaakt?

.....
.....
.....
.....
.....

- In hoeverre is het doel van de activiteit behaald?
.....
.....
.....
.....
.....
- Heeft de activiteit (blijvende) positieve bijwerkingen opgeleverd?
.....
.....
.....
.....
.....
- Wat waren punten die minder goed gingen? Heeft u aan de hand van deze punten tips voor ons bij het verder uitwerken van het onderzoek?
.....
.....
.....
.....
.....

[illegible]

5a. Hoe ziet volgens u de gewenste situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5b. Hoe ziet volgens u de hoogst haalbare situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5c. Heeft u suggesties of ideeën om de participatie van de jongeren van de behandelgroep in de wijk te vergroten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

6. Heeft u nog ervaringen met andere vormen van participatie? (Bijvoorbeeld in een niet gestructureerde vorm) En hoe waren deze ervaringen?

[illegible]

7. Eventuele overige opmerkingen

[illegible]

Ingevulde enquêtes

- 1a. Naam: **bij ons bekend**
1b. Werkzaam bij afdeling: **Bethesdastraat/Scweitzerstraat/Boerhavehof**
1c. Al **30** jaar gedragswetenschapper.
1d. Waarvan **2** binnen Stichting Dreei.

Omdat we het onderzoek richten op de residentiële behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg, verzoeken wij u om de antwoorden op de vragen te baseren op ervaringen die u met residentiële behandelgroepen heeft. Andere settings zijn in dit stadium van ons onderzoek minder relevant. Eventuele relevante ervaringen binnen een andere setting kunt u toelichten bij vraag 6.

2a. Speelt participatie in de wijk een rol bij de behandeling van de jongeren?

- ☒ **Ja**
☐ Nee

2b. Zo ja, welke rol speelt participatie bij de behandeling van de doelgroep? Zo nee, waarom speelt participatie geen rol bij de behandeling van de doelgroep?

Vanuit de gedachte “normaal als het kan” worden de jongeren die in de door mij begeleide locaties worden behandeld, gestimuleerd om aan het maatschappelijke en sociale leven in hun woonomgeving deel te nemen. Dit om hen te destigmatiseren, het plezier van een sociaal leven buiten te laten ervaren, te laten recreëren met anderen . De behandeling is op deze integratie gericht.

3a. Heeft u tijdens uw loopbaan binnen Stichting Dreei ervaring met een gestructureerde vorm van participatie m.b.t. vrije tijd van de doelgroep in de wijk?

- ☐ Ja
☒ **Nee, ga verder naar vraag 4**

3b. Zo ja, wat zijn deze ervaringen?

Meestal vindt de participatie plaats op basis van toevalligheid

3c. Hoe was deze activiteit geregeld?

- Wat was het doel van de activiteit?
- Wie heeft het georganiseerd?
- Welke taken lagen er voor medewerkers van Stichting Dreei?
- Welke personen en/of instanties waren er verder nog betrokken bij het voorbereiden en uitvoeren van de activiteit?
- Heeft de activiteit geld gekost en hoe is dit bekostigd?
- Hoeveel tijd heeft de activiteit gekost en hoe is hier tijd voor vrijgemaakt?
- In hoeverre is het doel van de activiteit behaald?
- Heeft de activiteit (blijvende) positieve bijwerkingen opgeleverd?
- Wat waren punten die minder goed gingen? Heeft u aan de hand van deze punten tips voor ons bij het verder uitwerken van het onderzoek?

4a. Heeft u tijdens uw loopbaan, naast de ervaring(en) binnen Stichting Dreei, ervaring met de gestructureerde vorm van participatie m.b.t. vrije tijd van Licht Verstandelijk Beperkte jongeren in de maatschappij?

☒ Ja

- Nee, ga verder naar vraag 5

4b. Zo ja, wat zijn deze ervaringen?

Die ervaringen heb ik wel in eerdere werkkring opgedaan: g-voetbal, speciale jeugdsoos, Blauwe wimpelgroepen, vakantiekampen etc.

5a. Hoe ziet volgens u de gewenste situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

Jongeren maken gebruik van de voorzieningen...in de wijk.

Jongeren krijgen een sociale taak binnen de wijk(honden uitlaten, boodschappen voor bejaarden, opletten op kinderspeelplaatsen, opruimen van zwerfvuil, wijk uitstapjes, barbecue in de straat etc.

5b. Hoe ziet volgens u de hoogst haalbare situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

Zie 5a

5c. Heeft u suggesties of ideeën om de participatie van de jongeren van de behandelgroep in de wijk te vergroten?

Overleg met de georganiseerde wijkorganen. Stel je open voor initiatieven uit de buurt en koester bestaande contacten.

6. Heeft u nog ervaringen met andere vormen van participatie? (Bijvoorbeeld in een niet gestructureerde vorm) En hoe waren deze ervaringen?

Een buurman van één van de behandellocaties doet aan crossfietsen; hij betreft daarbij de jongeren van Dreei. Een pracht voorbeeld.

Vanuit de Voltastraat is contact gezocht met een sportschool/fitnesscentrum waardoor jongeren meer kunnen sporten.

7. Eventuele overige opmerkingen

Bedankt voor het invullen!

- 1a. Naam: **bij ons bekend**
1b. Werkzaam bij afdeling: **van Bingen, hulp aan huis, grijze snip** .
1c. Al **11** jaar gedragswetenschapper.
1d. Waarvan **9** binnen Stichting Dreei.

Omdat we het onderzoek richten op de residentiële behandelgroep aan de Hildegard van Bingenweg, verzoeken wij u om de antwoorden op de vragen te baseren op ervaringen die u met residentiële behandelgroepen heeft. Andere settings zijn in dit stadium van ons onderzoek minder relevant. Eventuele relevante ervaringen binnen een andere setting kunt u toelichten bij vraag 6.

2a. Speelt participatie in de wijk een rol bij de behandeling van de jongeren?

- ☒ **Ja**
☐ Nee

2b. Zo ja, welke rol speelt participatie bij de behandeling van de doelgroep? Zo nee, waarom speelt participatie geen rol bij de behandeling van de doelgroep?

Streven is om jongere in de wijk zijn vrijetijdsbesteding te laten hebben. We maken gebruik van de speeltuinen, de speelvelden, de supermarkt, maar ook de sporthal. Sommige jongeren hebben een krantenwijk. Bij het organiseren van teamdagen proberen we gebruik te maken van voorzieningen in de wijk, bijvoorbeeld van de multifunctionele ruimte in de school of de zaaltjes van de kerk.

3a. Heeft u tijdens uw loopbaan binnen Stichting Dreei ervaring met een gestructureerde vorm van participatie m.b.t. vrije tijd van de doelgroep in de wijk?

- ☒ **Ja**
☐ Nee, ga verder naar vraag 4

3b. Zo ja, wat zijn deze ervaringen?

Jongeren van de van Bingenweg sporten een keer in de week een uur. Dit is erg positief. Op de grijze snip organiseren een aantal mensen in de wijk een kraampjesdag. Dit is een keer per jaar en is eigenlijk een garagesale. Jongeren van de grijze snip verkopen hun oude speelgoed, maar maken ook schilderijen en dergelijke.

3c. Hoe was deze activiteit geregeld?

- Wat was het doel van de activiteit?
Bewegen, als groep iets samendoen en vaste activiteiten op de groep.
- Wie heeft het georganiseerd?
Groepsleiding
- Welke taken lagen er voor medewerkers van Stichting Dreei?
Zij hebben de financiering geregeld bij stichting Dreei en bij een fonds. Daarnaast regelen ze of gasttrainers of geven zelf sportles.

- Welke personen en/of instanties waren er verder nog betrokken bij het voorbereiden en uitvoeren van de activiteit?
?
- Heeft de activiteit geld gekost en hoe is dit bekostigd?
?
- Hoeveel tijd heeft de activiteit gekost en hoe is hier tijd voor vrijgemaakt?
?
- In hoeverre is het doel van de activiteit behaald?
Gaat heel goed. Het is eigenlijk een gewoonte geworden.
- Heeft de activiteit (blijvende) positieve bijwerkingen opgeleverd?
- Wat waren punten die minder goed gingen? Heeft u aan de hand van deze punten tips voor ons bij het verder uitwerken van het onderzoek?

4a. Heeft u tijdens uw loopbaan, naast de ervaring(en) binnen Stichting Dreei, ervaring met de gestructureerde vorm van participatie m.b.t. vrije tijd van Licht Verstandelijk Beperkte jongeren in de maatschappij?

☐ Ja

☒ Nee, ga verder naar vraag 5

4b. Zo ja, wat zijn deze ervaringen?

5a. Hoe ziet volgens u de gewenste situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

Het mooiste zou zijn dat iedereen Stichting Dreei op een positieve manier kent en dat de mensen in de wijk wellicht ook weten dat een jongere bij Stichting Dreei is en daar ook even heen gaat of belt als er wat is. Ik denk dat dat kan door jezelf elke keer als onderdeel van de wijk te presenteren. Is er een collecte dan loop je met de groep mee, is er een braderie dan doe je daar aan mee.

5b. Hoe ziet volgens u de hoogst haalbare situatie van participatie door de jongeren van uw behandelgroep(en) in de wijk eruit?

Sommige jongeren zullen zelfstandig mee kunnen doen aan activiteiten in de wijk. Bijvoorbeeld zelfstandig naar de bibliotheek kunnen of naar de supermarkt. Andere jongeren hebben hier begeleiding in nodig. Het antwoord is dus niet zo simpel.

5c. Heeft u suggesties of ideeën om de participatie van de jongeren van de behandelgroep in de wijk te vergroten?

Meedoen aan activiteiten van de wijk. Is er in de zomervakantie een spelweek, dan kijk je waar je aan kunt sluiten. Van de andere kant kun je ook dingen organiseren in de wijk, bijvoorbeeld een wijkbbq... zie verder 5a

6. Heeft u nog ervaringen met andere vormen van participatie? (Bijvoorbeeld in een niet gestructureerde vorm) En hoe waren deze ervaringen?

.....
.....

7. Eventuele overige opmerkingen

.....
.....

Bedankt voor het invullen!